

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

Spre o nouă orientare profesională

In viața individuală ca și în cea colectivă a nației sunt anumite epoci cari își imprimă, ca un imperativ categoric, izvorit din nevoile inerente ale evoluției de ascensiune pentru atingerea anumitor idealuri, primatul problemelor de o vitală importanță în procesul metafizic de dezvoltare și prosperitate.

Dacă înainte de 1918 aspirațiunile sufletului colectiv a poporului român erau concretizate în idealul național pentru întregirea politică a tuturor românilor, atingându-se acest ideal se deschide un nou orizont de aspirațiuni pe care se conturează atâtea idealuri, culminând în idealul suprem: desăvârșirea unității sufletești. Pentru apropierea acestui postulat, de cea mai mare importanță vitală a națiunii noastre, s'au mobilizat toate forțele reale. Străduințele de zi cu zi ale diferitelor instituțiuni, puse în serviciul acestui ideal (inclusiv chiar și organizațiile politice serioase) dau aspectul unei munci asidue de emulație nobilă. Totuși, par'că privind în ansamblul acestor năzuinți subiective și de înălțare obștească, chiar și prin prisma optimismului, realizarea idealului suprem abia se întrezărește și distanța ce-o avem de parcurs este grea și presărată cu multe impedimente și obstacole.

Cadredele prea înguste ale unui articol de revistă nu ne îngăduie să facem o analiză a realizărilor de până acum, nici să ne spunem părerea asupra mijloacelor de viitor. Ceea ce putem să constatăm însă — fără supărare — este, că lipsește oarecum coeziunea și colaborarea organică mai pronunțată dintre forțele națiunii, puse în serviciul realizării unității sufletești și prin aceasta să prea irosească, de mulțori degeaba, atâtea energii și se fărâmițează forțe reale puse în serviciul pregătirii unității sufletești și a consolidării naționale.

Școala primară și-a făcut și'n această privință — în marginile posibilității — datoria cu vârf și 'ndesat. Bilanțul moral ce-l încheie

învățătorimea, acum la sfârșit de an școlar, ne dă fericitul prilej să constatăm că se soldează cu un excedent considerabil în toate ramurile de activitate: didactică, pedagogică, culturală, economică, socială, literară și mai presus în educația morală și patriotică, precum și 'n fanatizarea tineretului în sentimente naționale.

Nu există vre-o mișcare sau insituție menită să promoveze binele poporului prin sănătatea trupească și sufletească, în care învățătorul satului sau orașului să nu-și dea contribuția sa, având partea leului în muncă. Pregătirea agricolă mai rațională, străjerie, premilitărie, festivaluri artistice, conferințe, coruri, manifestări practice, etc., se încadrează tot în datoriile învățătorilor, iar colaborarea celorlalți factori culturali este prea minimă. În nici un caz nu se poate generaliza, căci sunt mai rari cazurile unde preoții, notarii, medicii, agronomii, etc., îi dau concursul neprecupețit, cu tot sufletul întru îndeplinirea acestor multiple îndatoriri.

Școala fiind nucleul întregului complex de probleme imperative pentru consolidarea națională, tot ei îi revine și datoria să electrizeze toate elementele spre o sinceră și adevărată colaborare întru ridicarea satelor. Și activitatea școlară trebuie canalizată exclusiv pentru repunerea satului, ca unitate etnică, în vechile lui tradiții, ca pe cel mai important element și cea mai mare forță în componența vieții noastre etnice și afirmarea și valorificarea în sens constructiv a geniului și patrimoniului nostru național-moral ce rezidă în țăranul nostru.

Cum am accentuat de mai multe ori în coloanele acestei reviste, precum și pe alte căi, întreg învățământul trebuie ridicat pe o temelie solidă din educația morală și națională a tineretului. — Școala trebuie îmbrăcată în haina ei originală națională, identificându-se întocmai cu nevoile și aspirațiunile satului. M. S. Regele culturii naționale, în cuvântul Său dela Cluj a subliniat categoric necesitatea acestui învățământ.

„Oricât de internațională ar fi știința, ea poate și trebuie să se lege de nevoile naționale și etnice“.

... „Bazele culturii românești este ceea ce putem culege din chiar sufletul neamului nostru“... înzestrat cu atâtea virtuți de „răbdare și credință în izbândă“ adaogând o nouă virtute: „credință în muncă“...

În această direcție să se orienteze activitatea noastră viitoare. Despre mijloacele de activitate, într'un număr viitor.

D. Mărgineanu

MANIFESTAȚIA ÎNVĂȚĂTOREASCĂ DIN TÂȘNAD

Asociația învățătorilor din Sălaj și-a ținut adunarea generală anuală în 12 Iunie c. la Tâșnad, participând cca. 180 învățători.

Autoritatea școlară a fost reprezentată prin dnii: Inspector școlar Dumitru Mărgineanu ca reprezentant al dlui Ministru al Educației Naționale Dr. C. Angelescu; Revizor școlar Șef al județului Sălaj, Dumitru Ilea ca reprezentant al autorității locale; M. O. D. Ioan Mihuțiu protopop tractual ca reprezentant al Bisericii Române Unite; Dr. Virgil Mureșanu Șef judecător reprezentant al cercului românesc local; Ioan Opriș notar ca reprezentant al Asociației pentru cultura și literatura poporului român „Astra”; Andrei Horvat ca reprezentant al Administrației și al dlui pretor Gheorghe Pop și alți oaspeți locali.

La orele 8 s'a servit în biserica română unită un serviciu divin și parastas pentru membrii decedați ai Asociației.

La orele 10 fix președintele girant dl Valer Oșianu făcând constatarea membrilor prezenți ai adunării în conformitate cu dispozițiile art. 18 din statut amână începerea adunării generale statutare pe orele 12.

Continuând ședința festivă, energicul și apreciatul element de valoare dl Valer Oșianu printr'o cuvântare înflăcărată arată frumoasa misiune a învățătorului român, lupta sa pentru ridicarea nimbului școlii primare românești și a luminării poporului, cum și pentru revendicările justo profesionale în cadrele Asociației, după ce trece la salutul oaspeților prezenți și anume pe: M. O. C. protopop Ioan Mihuțiu ca pe un fost inv. colaborator și prieten devotat al învățătorimei, unul care în vremuri de vitregă urgie pentru români s'a afirmat și manifestat ca mare luptător al cauzei românești, al bisericii și al școlii confesionale, salută prin persoana d-sale Biserica Română Unită față de care învățătorimea și'n viitor își va face datoria.

Pe reprezentantul autorității școlare supreme, dl Inspector școlar Dumitru Mărgineanu, organizatorul învățământului pri-

mar al jud. Sălaj, fondatorul instrucției naționale din aceasta Circ. școlară, energicul comandant, simpatizatul Șef al învățătorei și mai pe sus de toate pe marele și bunul român, pentru de care calități dovedite față de învățământul județului îi exprimă cele mai adânci recunoștinți ale învățătorilor ca aprecieri binemeritate și cu drept atribuite de către această oștire recunoscătoare a Sa.

Pe reprezentantul autorității școlare locale județene, dl Dumitru Ilea revizor școlar Șef, care ca un fruntaș stegar al Asociației județene și un mare luptător al dascălăriei sălăjene s'a dovedit a fi un ocrotitor al intereselor vitale ale școlii, un bun conducător al destinului școlar al acestui județ, un povătuitor sincer al învăț. care a fost la datoria sa nelipsind din mijlocul învăț. și a adunărilor Asociației sale, pentru ce îi aduce viile mulțumiri și cere pentru viitor același concurs și aceeași înțelegere a unei colaborări dintre autoritatea școlară și organizația profesională județeană. Pe dl Virgil Mureșanu dr., ca pe cel mai mare luptător fruntaș al românilor din acest orașel înstreinat, care totdeauna a fost în prima linie de bătaie a neamului românesc. Pe dl Ioan Oprea fruntașul conducător al Asociației notarilor sălăjeni, strășnicul luptător al tendinței de luminare și culturalizare a poporului prin vechea asociație „Astra“ și un bun colaborator al școlii și a intereselor dascălești. Pe dl Andrei Horvat reprezentantul administrației locale și a dlui pretor Gheorghe Pop — mulțumind tuturor pentru prezența dsale și dând cuvânt oaspeților în ordinea de mai jos :

1. Dl protopop Mihăiță salută învăț. în numele Bisericii Române Unite din districtul tractual Tășnad, pe cari i-a constatat, că sunt la datoria supremă în ceea ce privește morala creștină, credința lui Cristos și propagarea sfintei sale dogme, urându-le un „Bine ați venit“.

2. Dl Inspector școlar Dumitru Mărgineanu, care are fericirea a reprezenta în această adunare pe dl Ministru al Educației Naționale Dr. C. Angelescu, cel mai mare ministru al școlilor dela războiu încoace, al II-lea Spiru Haret. Aduce viile mulțumiri învățătorilor pentru elogiile ce i s'a adus prin președ. adunării, învățătorei de care este mândru c'a putut-o organiza și conduce astfel în calitate de Șef local, de se găsește în aceasta situație bună ca harnici pioneri ai culturii neamului, aprigii luptători ai școlii și devotații slujitori ai Educației naționale integrale pe

care s'a pus pond maxim în organizarea și consolidarea învățământului de aici dela graniță. Face constatarea, că inv. este la datorie în care a dat dovadă de solidaritate creștinească, națională, morală și de ordin economic ș. a.

Pentru a putea continua aceasta operă se recere jertfa morală a fiecăruia pentru îndepărtarea conflictelor din sânul corpului didactice în care scop se impun cea mai strânsă colaborare dintre autoritatea școlară și organizația profesională, cecece o asigură din partea autorității școlare. Pentru a fi în întregime naționaliști se pretinde ca învățătoarele să îmbrace toate costumul național la viitoarea adunare generala a Asociației precum și la alte manifestări de ordin cultural, demonstrând astfel și prin exterior cinstea față de arta națională. În ordinea acestor idei salut Adunarea învățătorilor și conducerea ei, dorindu-i spor la lucrările și la înfăptuirile viitoare ale Asociației.

3. Dl Revizor școlar Șef Dumitru Ilea, „Dacă am criticat și obiecionat în repetite rânduri Asociația, am făcut-o numai spre binele viitor al ei pe care o doresc pe alte baze noi mai ducătoare la scop. Ca vechiu luptător al Asociației vreau o orientare cât mai sănătoasă, în care scop se recere o colaborare armonică dintre autoritatea școlară și Asociație, cecece, ca și în trecut, nu o voi refuza, dacă voi fi consultat, cecece nu prea am fost, ba de loc în timpul din urmă. Constat, că inv. județeană este la înălțimea chemărei sale și sunt sigur, că și'n viitor va depune aceleași stăruinți pe tereu profesional de a se menține la aceiași înălțime ca până acum, mulțumind învățătorimei pentru frumoasele cuvinte ce i s'au adresat“.

4. Dl Dr. Virgil Mureșanu salută dascălimea sălăjană în numele românilor din loc, făcând o frumoasă paralelă a muncii de educator și luminător a învățătorilor.

5. Dl Ioan Opreș printr'o cuvântare elogioasă salută învățătorimea. în numele „Astrai“, pe care o felicită pentru admirabilele ei roade fructuoase și colaborarea învățătorilor în cadrele bătrânei „Astre“ încheind cu: „Bine ați venit“!

6. Dl Andrei Horvat salută inv. în numele administrației și'n numele dlui pretor Gheorghe Pop și printr'o vibrantă cuvântare descrie frumosul rol al misiunii mărețe a inv. ca educatori ai tinretului țării.

7. Dl delegat al Asociației Generale Gheorghe Medan aduce

salutul dlui președinte D. V. Ţoni, al Asociației Generale și al învățătorilor sătmăreni în calitate de președinte al ei. Arată, că Asoc. Gen. duce lupta pentru: 1. Ridicarea și întreținerea materială a școlii românești și a slujitorilor ei și 2. Pentru revedicarea drepturilor profesionale ale membrilor Asociației, luptând contra aceloră, cari nesocotesc sau calcă drepturile firești ale înv. Dacă Asociația luptă pentru binele nostru al membrilor, apoi noi membrii trebuie să ne facem în întregime datoria față de ea, plătindu-ne cotizația de 1%, cota pentru Casa înv. din București, abonamentul la revista profesională oficială și dându-ne obolul hotărît pentru realizările de ordin economic ale Asociației județene. Se recere o acțiune armonioasă între autoritatea școlară și între Asociație, ori asigurările dlor: Inspector Mărgineanu și Revizor școlar Ilea sunt o cheazășie, că aceasta nu va lipsi în viitor. Insist în deosebi asupra declarației dlui Șef revizor și prietin Ilea ca să perziste în aplicarea declarației sale, acordând Asociației județene tot concursul în viitor — ba ași întrerupe și ruga, să ne comunice toată nemulțumirea Sa, ca de comun acord să putem înlătura orice piedici din calea unei armonioase colaborări păgubitoare ambelor părți „Să fiu consultat totdeauna ș'atunci va fi bine“ — întrerupe dl revizor Ilea. Aceasta consultare conducerea Asociației s'o fără totdeauna, dacă numai această e piedeca și să se realizeze deplina armonie în acțiunile de viitor.

Dl președinte al ședinței festive mulțumește tuturor oaspeților pentru constatările elogioase la adresa învățătorimei din partea autorităților pe care le reprezintă, declară de închisă această ședință festivă făcând cunoscut celor prezenți, că Comitetul Central al Asociației județene în ședința sa din 11 Iunie c. a ales de președinte al Asociației pe dl Ion Cleja, pe care-l invită a-și ocupa locul prezidențial și a conduce Adunarea Generală Statutară.

Noul președinte ales — viu și furtuos aplaudat de mulțime — își ocupă locul și declară, că în noua sa calitate va munci astfel ca să răsplătească cu fapte aceasta încredere depusă în dânsul de către membrii Comitetului Central emanația hotărîrii Adunării Generale, deci a tuturor membrilor Asociației și că în acțiunile de viitor se va avea în vedere continuitatea muncii depuse în trecut, desvăluind prezentul și făurind viitor cu realizări de ordin economic, deci înfăptuiri practice, în afară de marea luptă dusă pentru revedicările profesionale generale ale

școalei, Asociației și cele vitale ale intereselor obștești ale membrilor Asociației.

Conducerea Asociației se va nizuși să dea deslegarea cuvenită tuturor problemelor acute și să-și facă datoria așa cum se cere de către comandamentele imperioase ale vremii și ale nevoilor ce frământă marea masă a învățătorimei încadrată în organizația profesională, după ce aduce vii mulțumiri fostului președinte dl Augustin Maxim pentru munca depusă în aducerea în ordine a situației Asociației în deosebi a gestiunii financiare și harnicului tânăr Valer Oșianu fost președinte girant, care cu atâta curaj și pricepere și-a făcut datoria în aceasta calitate, pentru ce i se aduc cele mai vii mulțumiri din partea Asociației.

Fiind ora 12-30 președintele constatând, că s'a îndeplinit condițiunea art. 18 din Statut, salută membrii prezenți și declară Adunarea Generală ordinară anuală deschisă. Se desighează 3 verificatori ai procesului-verbal a Adunării. Se întrerupe adunarea urmând masa comună.

La orele 3 $\frac{1}{2}$ reîncep desbaterile Adunării Generale. Dl Toma Ioan dezvoltă conferința: „Cum trebuie înțeleasă și după ce norme să se facă definitivarea și înaintarea învățătorilor“, foarte bine prelucrată și energic expusă. În jurul moțiunii se face o vie discuție, Adunarea Generală pronunțându-se definitiv contra examenelor de definitivare și înaintare, care sunt — așa cum se fac astăzi — o batjocură și o nedreptate strigătoare la cer la adresa învățătorimei, a societății și chiar a școalei românești.

Dl Gheorghe Savu citește moțiunea conferinței sale: „Situația morală și materială a școalei primare și a învățătorilor săi“, prin care se cere o susținere bugetară suficientă a școalei și o salarizare echitabilă a învățătorilor -- aprobată de Adunarea Generală.

Secretarul General dl Macedon Olariu dă citire raportului Comitetului Central asupra activității desfășurate în care insistă asupra acțiunii de viitor a programului de înfăptuiri practice și în deosebi asupra hotărârii ferme a Comitetului de a realiza cât mai grabnic Căminul de odihnă, proiectat și hotărât a se construi la Băile episcopești din Oradea pe lotul cumpărat, prin contribuția individuală a fiecărui membru de 1000 Lei plătit în 10 rate lunare din salariu, ceea ce Adunarea Generală cu aplauze furtunoase aprobă în unanimitate de voturi. Delegatul Comitetului dl Fathi dă explicațiile cuvenite în cauză: S'a cumpărat un

lot foarte potrivit de 484 m. p. la Băile episcopești din Oradea, s'a plătit din costul lui de 36.000 Lei suma de 10.000 Lei, s'a încheiat contractul provizoriu, se va zidi Căminul, pe care crede de potrivit a fi numit „Căminul de odihnă Dr. C. Augelescu al Inv. Sălăjeni“, ce se va realiza deocamdată cu 30—25 camere la parter, prin contribuția individuală a membrilor de 1000 Lei, ceea ce dela cei 600 inv. ar face 600 mii Lei cu ce s'ar putea realiza modest dar confortabil acest cămin de reculegere sanitară a membrilor Asociației noastre județene.

Adunarea Generală ia la cunoștință expunerea dlui Fathi și cu unanimitate de voturi ratifică contractul încheiat, aprobă construirea căminului și contribuția propusă de lei 1000 de către fiecare membru îndrumând conducerea Asociației, respective Comitetul de construcție al Căminului compus din președintele comisiei de cenzori dl Ioan Fathi, președintele Asociației dl Ioan Cleja și fostul președinte girant dl Valer Oșianu, de a traduce în fapt cât mai urgent aceste hotărâri ale Adunării Generale înfăptuind Căminul de odihnă al Asociației, fundamentul căruia pus sub acoperiș să fie sfințit cu ocaziunea Congresului Asociației Generale a Inv. din 6—8 Septembrie c. în prezența dlui Ministru al Educației Naționale Dr. C. Angelescu și a dlui Președinte suprom D. V. Ţoni.

Gestul acesta frumos de solidaritate profesională a Adunării Generale este o chezeșie că căminul va deveni o realitate în cursul acestui an, ceea ce face o cinste celor ce l-au proiectat și celor cari l-au aprobat, cum va fi un remediu de refacere celor care-l vor folosi.

Casierul General își face raportul gestiunii pe anul 1936-37 și proiectul de buget pe 1937-38 care se aprobă. Comisia cenzorilor își face darea de seamă asupra activității Comitetului Central și Casierului propunând descărcarea, ce se dă de către Adunarea Generală. La propuneri diverse se rezolvă propunerile intrate, ca ajutorarea tânărului coleg Alexandru Filimon cu câte 2 lei individual din salariu până la rezolvarea favorabilă a pensionării sale cu 10 ani de serviciu, cum și lichidarea în mod demn, din bugetul Asociației, a ridicării unei simple cruci la mormântul decedatului coleg Stanciu din Husia, a chestiunii bonurilor de impozit pe anul 1931 a unor membri, ca a dlui P. Varhanioschi și alții, cari vor fi soluționate după posibilitate.

Președintele mulțumind membrilor adunării pentru prezență

și solidaritatea dovedită în cursul ei, declară Adunarea Generală anuală de închisă.

Seara la orele 9 $\frac{1}{2}$ s'a desfășurat serata artistic-culturală întru comemorarea alor 65 ani de activitate a Asociației Invățătorilor Sălăjeni.

Cuvântul festiv a fost ținut de vrednicul inv. Ardealeanu-senior din loc, care prin talentul său de mare biograf-istoric a descris admirabil activitatea de 65 ani a Asociației Inv. Sălăjeni ca cea mai veche organizație profesională din țară cu luptătorii săi: Alimpiu Barboloviciu, Medan, Cozma, Gh. Pteancu, Simion Oros, Darius Pop și alții, cari și-au dat tributul scump pentru binele Reuniunii Inv. de odinioară din Sălaj.

Dl delegat Gheorghe Medan arată crâmpoie din sbuciumul luptei profesionale a vechilor organizații dăscălești din trecut și trasează linia de conduită pe viitor a Asociației Invățătorilor.

Au fost la culme punctele corului inv. din Tășnad de sub conducerea vrednicului și priceputului dirijor dl I. Curea. A făcut impresie minunată frumoasele costume naționale ale simpatcilor învățătoare devenite prin acest costum niște zâne fermecătoare ca din basme. Ședința străjerească a Stolului școlii primare de Stat, condus de bravul străjer-comandant dl Onacu a impresionat plăcut publicul.

Programul zilei s'a sfârșit cu o petrecere dansantă plăcută la care și-a petrecut bine și minunat toată lumea prezentă.

Ținem să subliniem ospitalitatea amabililor colegi din loc și Subsecția Tășnad, cari au fost la apogeu în primirea și găzduirea noastră, cât și în organizarea reușitei întregii Adunări Generale, pentru care muncă și oboseală Asociația județeană le aduce cele mai adânci mulțumiri posibile și pe această cale, achitându-se atât de frumos de această datorie, care numai cinste le face și ridică prestigiul și demnitatea noastră dăscălească.

Să fie o pildă grăitoare și pentru viitoarele întruniri și adunări profesionale ale Asociației noastre.

Ion Cleja

PENTRU PROMOVAREA COPIILOR DOTAȚI DIN MEDIUL RURAL, SPRE ȘCOALELE SECUNDARE

Participarea copiilor din mediul rural la învățământul secundar este o problemă, care n'a fost nici pusă, nici discutată până acum, cu toate că ea este de o însemnătate covârșitoare în politica de cultivarea poporului.

După ultimul recensământ, cel din 1930, populația României este alcătuită din 79,9% săteni și 20,1% orășeni; în cifre rotunde 80% rurali și 20% urbani.

Intru cât populația rurală este constituită în cea mai mare parte din Români (de origine) și intru cât ea a fost totdeauna rezervorul din care s'a ridicat, prin aprigă luptă selectivă, atâtea elemente reprezentative ale neamului, avem tot interesul să știm *care este participarea copiilor din mediul rural, în raport cu cei din mediul urban, la învățământul secundar de orice categorie: gimnazii și licee, școale normale, seminarii, licee militare, școale comerciale, profesionale, de meserii și școale de agricultură.*

Spre a înțelege întreaga semnificație a acestei participări o arătăm aci în raport cu numărul copiilor din școala primară urbană și rurală.

Anii	Copii din mediul urban		Copii din mediul rural	
	Inscriși în școala primară	Inscriși în școli secundare	Inscriși în școala primară	Inscriși în școli secundare
1921—2	189.931	63.069	1.245.914	63.340
2—3	189.412	70.121	1.181.054	71.693
3—4	194.096	90.439	1.179.011	72.987
4—5	167.018	96.927	1.228.016	88.777
5—6	191.069	102.726	1.345.581	89.170
6—7	192.993	105.396	1.406.338	93.027
7—8	199.167	107.255	1.474.719	99.332
8—9	211.777	99.944	1.575.278	90.214
9—30	231.823	94.999	1.623.960	76.270
1930—1	243.834	89.334	1.73.115	66.732
1—2	259.246	88.754	1.795.037	55.568
2—3	423.143	113.926	1.906.798	62.157
3—4	418.693	115.973	1.974.990	58.846
4—5	422.081	118.914	2.057.426	59.139
Total	3.534.283	1.357.877	21.724.237	1.043.211

Din aceste cifre rezultă următoarele :

a) Deși populați rurală a Țării este de 80% și cea urbană numai 20%, din 3.534.283 copii înscriși în școalele primară urbane, în timp de 14 ani, au trecut în învățământul secundar 1.357.877 copii (înscriși); ceea ce înseamnă 38,4%; iar din cei 21.724.237 copii înscriși în școalele primare rurale, au reușit să treacă în școalele secundare de toate categoriile (practice și teoretice) numai 4,7%; prin urmare *participarea copiilor din mediul rural la școalele secundare este de 8 ori mai mică decât a celor din mediul urban*, în raport cu populațiile respective (rurală și urbană).

b) Participarea copiilor din mediul rural la învățământul secundar a fost mai mare decât a celor din mediul urban până în anul 1923; de atunci încoace, participarea copiilor din mediul urban a crescut vertiginos; în acelaș timp a copiilor din mediul rural a scăzut, sub a celor din mediul urban, tot vertiginos, până în 1932 și se menține în scădere până în prezent.

Spre a înțelege și tendințele copiilor din mediul rural spre diferitele școale secundare, adăogăm că cei 4,7% copii trecuți la școalele secundare, în timp de 14 ani s'au repartizat astfel :

- 2,2% la gimnazii și licee.
- 1% la școale normale.
- 0,2% la seminarii.
- 0,2% la școale profesionale.
- 0,3% la școale comerciale.
- 0,5% la școale de meserii.
- 0,2% la școale de agricultură.
- 0,1% la licee militare.

Din această repartizare a copiilor din mediul rural la diferitele școale secundare, rezultă următoarele :

a) Ei se îndreaptă mai mult spre școalele teoretice (licee și gimnazii) și prea puțin spre cele practice (comerciale, profesionale sau de meserii).

b) Se îndreaptă uimitor de puțini spre școalele de agricultură. (0,2%; în prezent, 1936—1937, în toate școalele de agricultură din Țară, nu sunt decât 3747 elevi..., în țară **eminamente... agricolă...**, cu 80% din populație trăind *direct* din agricultură și ramificațiile ei).

Prin urmare constatări generale : a) o participare îngrijitor

de redusă a copiilor din mediul rural la școalele secundare ; b) chiar cei cari trec la aceste școale ocolesc pe cele practice (în special pe cele de agricultură și meserii).

Explicația acestei stări de lucruri o găsim în faptul că, aproape toate școalele secundare fiind la orașe, părinții copiilor din mediul rural trebuie să facă eforturi înzecit mai mari decât cei din mediul urban, pentru a-și trimite și susține copiii la școalele secundare. Și în perioada de devalorizare a produselor agriculturii, săteni în'au mai putut face asemenea eforturi.

Școalele secundare funcționează prin urmare mai mult pentru nevoile orașenilor și prea puțin pentru ale sătenilor. Și chiar atunci când aceștia reușesc să-și trimită copiii la școlile secundare, preferă pe cele teoretice, din lipsă de înțelegere a utilității celor practice.

Rezultă din cele de mai sus că *satele nu se resimt de învățatura și educația superioară celei pe care o poate da școala primară, decât pentru 4,7% din tineret ; în realitate, nici pentru atâția, dacă luăm în seamă faptul că cei mai mulți din tinerii, cari trec prin școalele secundare nu se mai întorc în viața satelor.* **Socotim că aceasta este cauza principală, pentru care ridicarea materială și intelectuală a satelor se face așa de anevoios.**

Oricine gândește obiectiv la această stare de lucruri, constată că se impun măsuri urgente spre a înlesni posibilitatea de trecere la învățământul secundar, teoretic și practic, a cât mai multor copii dotați din mediul rural. La cel teoretic, pentru că în toamna anului 1935 s'au prezentat la admiterea în gimnaziile și liceele de băieți 10.814 candidați și au fost admiși 9296, deci aproape toți și foarte mulți cu media 5 ; ceea ce înseamnă că școalele teoretice n'au posibilitatea să facă o selecție mai riguroasă din lipsă de candidați. Prezentându-se la aceste examene cât mai mulți copii din mediul rural, s'ar spori posibilitățile de selectare. Copiii din mediul rural trebuie îndemnați să meargă însă mai ales la învățământul secundar *practic* (școalele industriale, comerciale și în primul rând la cele de agricultură) fiindcă Țara are nevoie mai mult de *practicieni* decât de *teoreticieni*.

Măsurile, prin care s'ar înlesni această posibilitate ar fi următoarele :

1. Propagandă făcută de către învățători printre săteni

ca să-și trimită copiii în cât mai mare număr la școlile secundare, în primul rând practice.

2. Formarea de asociații din persoane înțelegătoare ale problemei, — pe comune și județe — care să susțină pe copiii buni din mediul rural la învățatură în școlile secundare. Și asemenea asociații și-ar putea atinge scopul prin:

1. Instituirea și acordarea de burse *comunale* și *județene* copiilor merițiși.

2. Organizarea de cămine, în orașele cu școli secundare pentru copiii din mediul rural.

* * *

Gândindu-ne că dreptatea acestei cauze e prea evidentă, *ne îngăduim să facem un călduros apel la cei cari înțeleg semnificația problemei și pot să contribuie la rezolvarea ei, să treacă la acțiune neîntârziat.*

Iosif I. Gabrea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFLUENȚA LITERATURII ASUPRA DESVOLTĂRII CONȘTIINȚEI NAȚIONALE A POPORULUI NOSTRU.

Națiunea este o societate omenească domiciliată pe o întindere de pământ limitată, având de caracter specific o origină istorică, credință religioasă unică, obiceiuri datini și o limbă proprie, spre a se deosebi de alte grupări de oameni ce au însușiri naturale diferite. O nație care se confundă aproape cu poporul, dar se deosebește de el, nu mai poate fi considerată ca existentă când factorii componenți ei, au pierdut caracterele specifice ca: limbă, credință, aspirație și moravuri. Atunci devine ca limbă un dialect, iar ca origină un complex de vietăți umane cu însușiri combinate din proveniente. Totuși o nație durează etern, când conștiința de sine este perpetuu trează, fiind încălzită de instituții, fapte și amintirea evenimentelor de orice stare, din evoluția ei. Experiența a dovedit această afirmare. O nație slăbită, spoliată de însușirile ei etnice, este supusă totdeauna valurilor streine ce se năpustesc din motive deosebite, asupra ei.

A fost o vreme cînd poporul nostru românesc, n'a putut să aibă o conștiință națională dezvoltată — conștiința fiind puterea sufletească ce simte tot ceea ce se petrece în sufletul nostru — datorită împrejurărilor de închegare prin care am trecut. Fixarea noastră pe teritoriul ce forma drumul de trecere dintr'o pustă într'alta, a fost o piedică pentru creșterea noastră pe orice tărîm, însă a fost și un bine pe aceste locuri ale strămoșilor noștri, deoarece bogățiile solului și configurația lui ne-au ținut lipiți de aceste ținuturi fertile care atrăgeau privirilor, uimirea. Elementul străin ne-a despărțit de frații noștri, luând astfel fiecare ruptură a latinității înfățișeri deosebite. Fiind în formație, popoarele care ne-au cutropit veacuri, au înăburit aspirațiile noastre naționale, căutând pe cât le era posibil, atrofierea oricărui simț românesc.

Sub presiunea grecismului (fanariotismului) a maghiarismului, rusismului și a nemților, Românii au putut să mai știe că sunt Români, prin legăturile comerciale și spirituale ce le-au avut. Conștiința de român s'a menținut și prin împrejurările politice. Astfel Ștefan cel Mare a ținut Cetatea Ciceiului și Cetatea de Baltă sub stăpînirea lui, Chilia și Cetatea-Albă, iar Mircea cel Mare, Amlașul și Făgărașul. Nu era însă ceva trainic ca un zid de piatră, fiindcă legăturile pe vremea aceea erau grele. Codrii de nestrăbătut, Munții cu trecătorile înalte, nu erau favorabile. Tipografiile erau puține sau nu erau de loc, necesitatea scrisului și a învățării de carte, spre a se transmite ideile dintr'o parte într'alta erau necunoscute, nefiind un drept pentru Români acest bun. Chiar dacă se făcea vre-o mișcare în scris, cenzura arunca în închisoare pe inițiatori. Gr. Alexandrescu a fost închis de Ruși pentru fabula «Lebăda și puii corbului». Nicolae Bălcescu a fost închis la Soveja. Revistei «Propășirea» i s'a schimbat numele în «Foae științifică și literară». S'a scris despre poporul românesc prin cronicile Bizantine, Sârbești, Polone, etc. dar este numit cu numele de Cuțovlahi, Vlahi, Valahi, nume ce le considerau de oprimare față de acest neam. Un popor nu poate să aibă o conștiință națională vie, dacă n'are o cultură ca să învioreze mereu acest element sufletesc.

Până în momentul cînd n'am avut o cultură a noastră, n'am putut să ne dăm seamă despre noi.

Cu începere din sec. XVI cînd începe o literatură, ur-

mează o răsărire a conștiinței naționale. Mai întâi avem o literatură bisericească care a luat naștere din necesitatea de a se scrie cărți de ritual care trebuiau să se răspândească pe la Biserici, cărora li se atribue afirmarea și menținerea conștiinței noastre naționale. Dar și aceste cărți erau rare. Tipografiile nu erau și ele se scriau numai cu mâna. O carte de mare însemnătate din literatura bisericească a sec. XVI atâță focul sufletului nostru românesc. Este «Psaltirea în versuri» a Mitropolitului Dosoftei. Prin frumusețea versificației din acele vremuri, a ușurîței de înțelegere, a devenit populară cântînd-se și astăzi de către săteni, fragmente din ea. Însemnătatea ei educativă constă și'n fragmentul ce începe cu aceste versuri:

Tot neamul Moldaviei

De unde dărează ?

Dela Italia, tot omul să crează.

Iată deci un prim început de manifestare națională a conștiinței. La înmormîntarea lui Ștefan cel Mare, Grigore Țamblac a ținut faimosul său discurs în limba românească cu toate că el traducea cărți în slavonește. Scrierile religioase au avut marele rol, că au menținut unitatea limbii și a sufletului în parte. Dar la accentuarea românismului a contribuit și curentele religioase, mai cu seamă în Ardeal unde Husiții, Calvinii și Lutheranii, ca să atragă pe Români, scriau cărți românești, dîndu-le voce să-și officieze serviciul cultului în limba națională. Determinat de acestea, Mitropolitul Varlaam scrie: »Răspunsul la catechismul calvinesc« care a înflăcărat pe Români, începînd să-și cunoască ființa lor.

Dar un pas mai departe, paralel cu evoluția scrisului și a trebuinții lui, îl face referitor la educația conștiinței naționale »Literatura istorică« sau mai bine zis cronicarismul din sec. XVI—XVII. Meritul cel mare se atribue cronicarilor Moldoveni, oameni culți, lipsiți de orice orgoliu și ambiție personală. Grigore Ureche în introducerea cărții lui »Domnii Moldovei și viața lor« arată origina latină a poporului și a limbii românești «ca să nu se înece anii cei trecuți» prin vorbele: «Dela Râm ne tragem» dovedind cu următoarele cuvinte: găină (gallina), muere (mulier), pâine (panis). Pentru dovedirea acestei convingeri, ne înfățișează pe Ștefan cel Mare în care arată calitățile strămoșilor noștri. În cronică lui Ureche, din

cauza adnotărilor ei s'a strecurat și pasagiul de provenință străină privitor la origina Moldovenilor. Pe vremea Craiului unguresc «Laslău» năvălind Tătarii prin aceste locuri, Craiul a cerut ajutor împăratului Râmului — Traian — care i a trimis pe toți pușcăriașii cu condiția ca să nu-i mai întoarcă. Fiind victorioși, au rămas pe aceste locuri dând naștere poporului moldovenesc.

Impotriva adnotării acesteia, se ridică Miron Costin spunând că între Traian și Laslău 800 ani sunt. Trimes ca diplomat de Petriceico, în tabăra Turcilor, a rostit aceste cuvinte: «Suntem noi Moldovenii, bucuroși să se lățească împărăția în toate părțile cât mai mult, iar peste țara noastră nu ne pare bine să se lățească». Continuator al lui Ureche, spune în «Le-topiseșul» său: «Caută acum iubite cetitorule și te uită în urmă și voi vedea că ești Italian sau Râmlean» probând în cartea «Despre poporul Moldovei și al țării românești» cu următoarele cuvinte: omul (homos), fruntea (frons), al meu (meus) spunând că poporul a păstrat numele de Roman în Român și că Moldoveanul nu te întreabă «știi moldovenește» ci «știi rumânește»? iar în pasagiul următor zice: «Voi să-ți descriu patria lăcrămată și pe bieții locuitori ai pământului românesc, colonizați odată în ambele Dacii până la șanțul lui Traian și desbinați în următoare 3 ramuri: Ardealul, țara Oltului sau Muntenească, Moldova. În câte-și trele, poporul se fălește cu numele de român și nici nu se poate îndoi cineva cum se trage din Roma». Așa arătând pe Români, mai târziu Samuel Micu ajunge la concluzia că «Iaste mult a fi născut Român». Deasemenea însemnat este Ioan Neculcea în sec. XVIII și Dumitru Cantemir. În Muntenia în acest secol, își fac apariția cronicile lui Stalnicul Const. Cantacuzino, a lui Radu Popescu și mai pe urmă Ienăchiță Văcărescu care a transmis urmașilor săi prin testament, dorința sa cea mare:

Urmașilor mei Văcărești
Las vouă moștenire
Creșterea limbii românești
Și-a patriei cinstire.

Toate aceste cronici apărute în sec. XVI—XVIII scrise cu o intenție de a cerceta trecutul sau să înalțe pe câte un domnitor ori familie, au contribuit în cea mai mare măsură la formarea conștiinței naționale că poporul românesc născut

din Romani și Daci a stat neclintit pe pământul rămas după colonizare între Tisa și Nistru, Hotin și Mare. Ele au fost la început, luminișul conștiinței naționale, prin frumoasele afirmări documentate, ale lui Grigore Ureche și Miron Costin. Poate că avem un rezultat mult binefăcător dacă existau tipografii. Erau numai manuscrise aproape și acelea puține citindu-se de clasa boerească înstrăinată, iar la cei mulți nu se găseau aproape de loc.

Paralel cu mișcarea istorică, se întâmplă în Transilvania în sec. XVIII un eveniment de mare însemnătate. Sub impulsunea împrejurărilor politice, Românii din această regiune, primesc o parte din ei, unirea credinței în patru puncte cu Biserica catolică. Primesc dreptul de a merge la studii în Viena la inst. «Sf. Barbara» și «De propaganda fide» în Roma unde se studia Teologia și de acolo să vină influențați de catolicism, să-l propage. Mergând la Roma și văzând că între Italiani și Români este o asemănare ca limbă și înfățișare fizică, iar pe de altă parte cetind în bibliotecile de acolo, confirmând cele cetite cu vederea monumentelor, în loc să vină influențați de curentul catolic, au venit influențați de curentul național. Gh. Șincăi, Petru Maior și Samuel Micu, s'au apucat să purifice limba de străinisme, iar în scriere propagau sistemul etimologic. Sunt cei dintâi care au combătut teoriile lui Sultzer și Engel. Au scris cărți cu conținut istoric și lingvistic. Gh. Șincăi umbla cu cronică lui în desagi, pe câmp pe la oameni și copii, cărora le-o cetea și-i însuflețea, deoarece cenzura pusese pe ea rezoluția «Cartea este bună de foc, iar autorul de furci». La vorbele jignitoare ce i se aduceau răspundea: «După cum nu mi-a fost rușine s'o fac, nu-mi este rușine s'o port». El a arătat documentat origina noastră și fără părtinire, deși călugăr, arată răul unirii. Iată ce spune: «Neamurile străine cu frumoase pretexturi, mai ales ale legii creștinești, înșeală pe bieții Români de-i stăpânesc și 'n ziua de acum. Ce vreau arhieriei aceștia să te învețe sa-ți prindă partea pe lumea aceasta sau să te ducă la ceruri? Nu crede o Românie, pentrucă numai punga ta o voesc ca să-și umple pungile lor și tu să rămâi rob aceluia pre carii mai marii tăi i-au stăpânit oarecând. Deșteaptă-te pentru aceea, o iubite neamul meu și ai minte»!

Pentru susținerea latinității noastre, ajunseseră așa de

aprigi, încât Petru Maior în «Istoria pentru începutul Românilor în Dacia» spune că poporul românesc s'a născut numai din Romani, bazându-se pe convingerea «că după cum Romanii din mândrie nu voiau să se căsătorească cu femeile Dace, tot așa și Românii nu se căsătoresc cu femei de alt neam». Deși tipografiile începuseră să se înmulțească și scrierile apăreau în multe exemplare, nu se puteau ceti în depărtare de grosul poporului căci erau multe scrise după sistemul etimologic. În «Elementa lingue daco-romane sive valachicae» Samuel Micu arată latinitatea noastră.

Insemnătatea acestei pleiade de entuziasmați Români, stă în faptul că propagându-și ideile lor naționale prin scrieri, școli și cuvântări fiind preoți, au contribuit mai mult la creșterea conștiinței noastre naționale care se traduce în faptă pentru prima dată plin revoluția dela 1784 a lui Horia, Cloșca și Crișan.

Curentul acesta naționalist a radiat și în Moldova și Muntenia prin oamenii cari mergeau la studii la școlile mari din Transilvania (Grigore Pleșoianu) prin profesori cari au venit în principate cum sunt de ex.: Vasile Pop, V. Fabian și Ioan Cristea aduși la Seminarul lui Veniamin Costache ca profesori și prin legăturile dintre oamenii mari, stabilite cu ocazia tipăririi unor cărți în Transilvania. Eufrosiu Potecă tipărește o etică și o logică la Buda. Gh. Săulescu și Anton Pan tipăresc cărți la Buda, iar la Sibiu Grigore Pleșoianu tipărește traducerea Telemach. La acest curent naționalist propagat în scris și în faptă s'au adăugat și evenimentele întâmplăte în apus, de unde a venit ideea de libertate, egalitate și fraternitate. Pe la începutul sec. XIX i-au ființat școli românești în Munteni și Moldova, Acum apar în locul școlii grecești, școala lui Gh. Lazăr la Sf. Sava și a lui Gh. Asachi la Iași (Academia Mihăileană). Tot la începutul acestui secol apar ziarele românești: «Curierul românesc (1829), Albina românească (1829), Curier de ambe sexe (1836) și Alăuta românească (1837), urmează apoi Magazinul istoric pentru Dacia (1846) al lui N. Bălcescu și T. Laurian, Propășirea (1844), România literară (1845), Dacia literară, Arhiva românească (1843).

Scriitorii cei mai însemnați din sec. XIX care au contribuit cu operele lor la dezvoltarea conștiinței naționale, sunt denumiți de pleiada dela 1848. Renumiți sunt: Vasile Cârlova,

Eliade Rădulescu, N. Bălcescu, V. Alecsandri, M. Kogălniceanu și Andrei Mureșanu.

Faptele mari întâmplate în Franța la 1789 și 1847 influențează pe tinerii Români duși acolo la studii, așa că întorși în țară au căutat prin scris să deștepte pe Români din amorțeala în care zăceau. Au înființat pentru aceasta gazete, au scris cărți și au început să critice tot ce nu era românesc prin teatru (V. Alexandri). Însă mijlocul cel mai puternic, care a entuziasmat sufletele a fost poezia, de cele mai multe ori cântată spre a mișca mai mult la fapte. Poezia fiind bazată pe sentiment, mișcă mai mult acest glas al vieții.

Eliade Rădulescu prin poezia sa «Măceșul și florile» ridică conștiința națiunii împotriva lui Trandafirov, exploatorul minelor, iar ca o batjocură la adresa consulului rus Duhamel, face poezia «Ursul» și trimite niște țigani cu un urs acasă la consul, de-l joacă cântându-i și poezia. El a fost sufletul revoluției Muntenestești din 1848, după care scrie «Memoire sur l'histoire de la régénération roumaine» și «Souvenirs et impressions d'un proscrit».

Grigore Alexandrescu își arată ura lui nemărginită contra Rușilor în poezia «Adio» făcută cu ocazia plecării din țară a consulului Halcinski:

Adio lung adio și fără revedere
 Departe mult departe te du tu din țara mea
 Pustiul siberiei te-așteaptă cu plăcere,
 Pământul să te înghită și dracul să te ia.

Vasile Cârlova prin poeziile lui «Marșul oștirii» și «Ruinele Târgoviștei» iar V. Alexandri cu «Deșteptarea României» «Sentinela română» au avut o mare putere educativă asupra conștiinței naționale. Citez două fragmente din Alecsandri:

Să trăești ostaș romane
 Stâlp al lumii apusene!
 Tu cu brațul tău armat (Sentinela română)
 Pasul soartei ai schimbat
 Ascultați frați de acelaș nume
 iată timpul de frăție
 Peste Molna peste Milcov
 peste Prut, peste Carpați
 Aruncați brațele voastre
 cu-o puternică mândrie

Și de-acum pe vecinicie
 cu toți mâinile vă dați.
 Hai copii de acelaș sânge
 hai cu toți într'o unire
 Libertate acum sau moarte
 să cătăm să dobândim.

M. Kogălniceanu, căuta să desvolte producțiunile românești în spirit românesc, înlăturând imitățile și traducerile streine. În acest scop înființează revista «Dacia literară». De pe când era student a scris 2 lucrări «Limba și literatura română» «Istoria Valahiei, Moldovei și a Valahilor de peste Dunăre». După ce scoate «Albumul istoric» (1854) începe publicarea cronicilor și ca profesor la Academia Mihăileană rostește un discurs animator. (1843). Alecu Russo scrie «Cântarea României».

O mare importanță în acest timp, o are revista «Convorbiri literare» (1865) în care se publică mai toate operele de însănătoșire națională.

Toată literatura sec. XIX., aproape este sacrificată din partea marilor cântăreți, între care de frunte sunt: Alecsandri, Coșbuc, scopului național. Iată de pildă ce spune Eminescu:

Cine a îndrăgit străinii,
 Mâncaiar inima câinii
 Mâncaiar casa pustia
 Și neamul nemernicia

după ce spune că:

Dela Nistru pân' la Tisa
 Tot românul plânsu-mi-sa
 Că nu mai poate străbate
 De atâta străinătate.

Dimitrie Bolintineanu în legende și poezii patriotice, ajunge la acest blestem:

Cei ce rabdă jugul
 Și-a trăi mai vor
 Merită să-l poarte
 Spre rușinea lor.

Prin instrucție făcându-se și educație, efectele literaturii debutează prin revoluția dela 1848 și culminează în 1918 când se înfăptuește România Mare. Acest lucru după ce-l cântase în 1848, Andrei Mureșeanu:

Acum ori nici odată, să arătăm 'n lume
 Că 'n aste mâini mai curge un sânge de Roman
 Și că 'n a noastre piepturi păstrăm cu fală un nume
 Un nume de Traian.
 Il prezice Bolintineanu prin :

Viitor de aur țara noastră are
 Și prevăd prin secolii a ei înălțare

Din momentul când conștiința națională și-a arătat rezultatele educative, trebuie ca literatura și ziaristica să-și îndeplinească și de acum înainte rolul ei, față de generațiile ce se succed, știind că 'n spate Ungaria cere revizuire, iar în față Rușia pândește revendicarea teritorială. Să lase la o parte cântarea femeii de care se ocupă astăzi și să ia o directivă iarăși în sens național. Ziarele, fiind puternice mijloace de formarea opiniei publice și a sentimentului național, să se ocupe de aceasta cum face «Universul» și «Calendarul».

Noi, cei care ne alimentăm sufletul cu simțirile din literatură și 'n deosebi cei care avem în mână educația generațiilor ce se formează, avem datoria de a alimenta tineretului tot ceace este binefăcător conștiinței naționale fiind îndemnați perpetuu de sfatul lui P. Dulfu care spune :

Talpa țării biata gloată
 Ridicând-o din noroi
 Ridica-vom țara toată
 Ridica-ne-vom pe noi.

P. Buzescu.

„...*Satul este înfăptuirea unitară cea mai veche și cea mai originală a vieții politice și culturale românești. În sat s'a înfrățit poporul românesc cu munca. În sat s'a format tipul național al țaranului. În sat, ca într'un adevărat Stat suveran, s'a păstrat în decursul vremii autonomia limbii, a obiceiului și a simțului moral românesc*“...

„*Satul va fi o cetate a românismului, deodată cu nașterea spirituală a locuitorilor săi. Sub forme vechi sau noi, este deaprinș să bată în el sufletul tradițional țărănesc. O renaștere spirituală a locuitorilor din sat nu poate veni decât prin școală*“.

(C. Rădulescu - Motru).

IMPORTANȚA LECTURII ÎN ȘCOALA PRIMARĂ

Cercetând mentalitatea timpurilor în care trăim și făcând o paralelă cu trecutul, ajungem la concluzia că azi se resimte mai mult ca oricând o accentuată criză morală. Sufletul tinerimii în mare parte nu se mai bucură de castitatea de altădată și nu mai este antrenat de principii solide. Acest lucru ni-l confirmă faptul că la toate răspântiile întâlnim numai tineret emancipat, care se interesează aproape în genere numai de lucruri frivole și se mai amestecă câteodată, în mod foarte natural, în scandalurile la ordinea zilei!

N'aș vrea să se creadă că expunând toate acestea fac o critică educatorilor, dar este foarte adevărat că, totul depinde de felul cum înțeleg ei să facă educația integrală, lucrând mână în mână cu familia și cu societatea! Din nefericire însă avem prea multe principii teoretice, care dacă nu sunt aplicate în practica vieții corespund zicalei: «Teorie sine prax, e sis rota sine ax!» E vorba de educația și de instrucția, pe care o asimilă copilul în școală, când trebuie să admitem că nu are alți prieteni decât cărțile de studii și de lectură particulară! Lectura pe care trebuie s'o facă fiecare copil în școală îi este un confident credincios decând citește «Isprăvile lui Haplea» sau «Prichindel închide ochii» și până când mai târziu poate aprofunda chestiuni de morală și estetică socială. Spiritul său fiind ca o placă sensibilă care mereu vrea să înregistreze cunoștințe cât mai noi și mai variate, lectura punând în mod indirect pe individ în contact cu mediul și inițiind pe oricine în secretele și frumusețile naturii, ale vieții reale, ale necunoscutului. Ea stimulează viața activă, copilul traducând în fapte orice acțiune.

De aceea este necesar ca toate cunoștințele pe care el și-le însușește să aibă un fundament serios și să fie expuse într'o formă cât mai atractivă. Profitul moral e imens fiindcă la început el are vocabularul și în genere ideile cât se poate

sărace și reduse și numai făcând lectura orizonturile inteligenței sale se măresc, formându-și o idee clară despre realitatea vieții.

E de datoria familiei și școlii să stimuleze gustul de lectură al copiilor punând astfel bază educației morale și sociale. Când ei pătrund în lumea basmelor se dezvoltă încet spiritul de observație și poate face foarte bine o comparație între elementele întâlnite în cuprinsul lecturii și natura înconjurătoare, observându-i frumusețea și măreția ei și totodată făcând o intuiție cât mai amănunțită.

Tot cu ajutorul lecturii se dezvoltă deprinderile bune și sentimentul național. Cântecile bătrânești, descrierile istorice și pitorești ale țării noastre dezvoltă în sufletele copiilor dragostea de neam și țară. Ducându-ne cu gândul la trecutul nostru, ne amintim palidele începuturi de cultură de atunci. Cine avea o carte avea o avere, căci erau rare cărțile, fiind scrise cu mâna prin mănăstiri sau foarte greu de procurat. Fiind de natură mai mult religioasă sau povestiri versificate cum avem: Alexandria, Floarea Darurilor, Fabulele lui Esop, etc. și chiar dacă se mărgineau uneori la hrisoave domnești, totuș în sufletul poporului nostru a mornit ca un foc sacru frumoasele basme, cântece de dor și pribegie, doine și chiuituri în toată frumusețea și simplitatea lor. Deci și copii altor vremuri și-au hrănit spiritul cu basme cu feți-frumoși și zâne îmbrăcate în portul plaiurilor noastre și cu cântece de vitejie pe care le spuneau bătrânii la lumina focurilor, în timpurile de grea cumpănă! Aceste comori s'au păstrat din gură 'n gură sau în colecții până astăzi, ca fiind izvorite din inima simțitoare a poporului nostru!

Urmărind evoluția literaturii, și cum am amintit, și de modestele ei începuturi, care ne apar îmbibate în parfumul arhaic al unor timpuri trecute, constatăm că simțirea a evoluat dând naștere la opere din cari se desprinde o gândire din ce în ce mai matură și care s'au plămădit în cadrul diferitelor curente literare ce-au luat naștere la noi, dând la iveală: romane, nuvele, cărți de știință, ziare și fel de fel de reviste. Acum este destulă lectură bună pusă la dispoziția oricui și din care radiază geniul poezilor și scriitorilor noștri de talent ca: Eminescu, Coșbuc, Alexandri, Delavrancea, Odobescu, Creangă, Ispirescu, Brătescu-Voinești, Agârbiceanu, Rebreanu,

Lucian Blaga, Sadoveanu, etc., precum și istoricii și savanții mari ai neamului nostru. Repet că, nu trebuie ignorate nici frumoasele lucrări de știință, pictură și muzică. Bine înțeles am amintit acestea toate presupunând că fiecare copil își are oarecare bagaj intelectual, pe care l-a obținut cu concursul cărților celite.

Ce simte fiecare când din galeria de tablouri a amintirilor zărește într'un colțisor al camerei de studii niște rafturi stin-ghere pe cari se răsfată cărțile de povești cu chipuri, jucă-riile părăsite și alte mici nimicuri ! Și fiindcă aceste clipe nu se mai întorc, copilul trebuie să-și trăiască cu adevărat epoca aceasta, cea mai fericită în viață ! Noutatea îl încântă, căci cui nu i s'a umplut inima de duioșie când a văzut cu câtă bucurie citesc copiii glumele lui Moș Creangă din Humulești și cine n'a respirat mireasma patriei hală a câmpurilor cetind poeziile lui Coșbuc, cine n'a gustat din frumusețea basmeior lui Ispirescu sau nu s'a delectat cu fragedele pasteluri ale lui Alexandri ? Micuții copii nu neglijează nici « Aventurile lui Țuguilă » și « Isprăvile lui Tudorică și Andrei » din « Universul Copiilor » și « Dimineața », iar când cetesc ceva de autorii nordici, spre exemplu din Andersen sau Lagerlöf, privirile lor devin serioase la frumusețea recilor povești ! Dar de ce le-o fi plăcând lor poveștile ? — Pentru că diferite scene apar în conștiința lor ca niște lentile magice ce colorează exteriorul și fericesc copilăria !

Totuși lectura copiilor trebuie controlată cât mai mult de către educatori și familie. Dar când mama citește romane de foiletoane, captivante, etc., răul se strecoară pe nesimțite și mai este plătit și cu bani ! Și e firesc atunci ca eroul cutare care și-a pus mânuși când a voit să fure, să fie imitat de către copil care din curiozitate citește orice lectură suspectă plină de sensușism vulgar și scrisă într'un jargon demn de lachei stilați și de alte epave ale societății. Poate problema aceasta acum e mai trâmbițată ca oricând, dar ar fi bine să vorbească faptele, închizându-se pentru totdeauna teascurile și tot ce emană aceste otrăvuri ce înveninează sufletul generației tinere !

În alte țări orice carte e supusă unei riguroase censuri, iar bibliotecile sunt bine înzestrate cu săli de lectură aranjate după toate cerințele moderne, pentru copiii de toate vârstele

și din toate clasele sociale. În Anglia s'a instalat de curând o bibliotecă care este socotită ca cea mai modernă, având manuscrisele înlocuite cu plăci de patefon, pe care sunt înregistrate operele marilor scriitori! Sunt și la noi biblioteci, fundații și instituții de cultură frumos amenajate și mai ales în ultimul timp M. Sa Regele a încurajat foarte mult științele și artele și cu concursul celor mai de seamă cărturari și cu ajutorul tineretului studios se face și la noi o vie propagandă culturală — frumos exemplu de muncă și solidaritate! Deasemenea prin radio tineretul ascultă conferințe, muzică, povești, e ora de lectură, ora străjerilor, gimnastică, etc.

Văzând atâtea exemple frumoase în jurul nostru, cred că nu ne lipsește din program ora de lectură, de educație. Deasemenea nu pot să nu amintesc în legătură cu acestea importanța sărbărilor școlare și a șezătorilor sătești. Mă refer mai mult la societatea satelor noastre pe care numai în acest fel o putem desobișnui de unele defecte și o provocăm în acelaș timp să-și păstreze obiceiurile și toate producțiile poporane. Inceputurile sunt modeste sau poate că există numai în germele gândirii noastre dar credem în izbândă, știind că numai muncind ajungem la o adevărată mulțumire sufletească pe care eu o doresc fiecăruia dintre noi!

Despina A. Forțofoi

...„Fiecare avem părți bune și părți rele. Ertarea face parte din programul oricărui erou spiritual. Numai uzând de un astfel de program, asiguri maximul de progres și poți opera să înrolezi orice forță vie în armata creatoare. Deaceea Christ ne învață să ertăm, să nu aruncăm cu pietri.“

„Evident că slăbiciunile nu trebuiesc tolerate, pentru că ele, adunate, se soldează cu un deficit incomensurabil din patrimoniul spiritual și material al neamului. Dar nu trebuiesc cultivate prin uză și șantaj“...

(Revista „România Eroică“
Cuvântul de program „Ce vrem“).

INFLUENȚA EDUCATOARE A MUNCII

«Pentru ca cetatea morală să se ridice împrejurul nostru trebuie ca ea să fie mai întâi în noi înșine, trebuie ca prin educație să facă parte din sufletul celor de mâine» (Michelet).

Un factor însemnat care are o influență covârșitoare în educație este munca. Munca este singurul sprijin pe care ne bazăm în orice clipă a vieții noastre.

Fapta fiecăruia trebuie să aibă un scop și totdeauna acest scop trebuie să-l vedem înaintea noastră cam departe și să muncim cu râvnă până-l vom ajunge. Emil Zola spune că «munca este singura lege a lumii, regulatorul care conduce materia organizată către scopul ei necunoscut». Înțelesul vieții însăși nu e altul, decât acela de a ne da partea de muncă fiecare după care apoi dispărem.

Viața nu se poate defini altfel decât prin această mișcare comunicată pe care ea o primește și o lasă moștenire și care nu este decât munca pentru marea operă.

Tot Emil Zola recunoaște în «Discours aux Etudiants» că în lume sunt multe spirite, pe care infinitul le turbură, care sunt neliniștite de misterul ce-i înconjoară, desorientați, decepționați, cari nu mai au nici o plăcere de viață, cărora le dă statul de a se ocupa de muncă, fie că munca lor nu urmărește nici un scop și totuși vor ajunge un scop, acela de a uita de starea lor psihică fiind ocupați prin muncă. Aceasta nu rezolvă însă nici o problemă metafizică căci nu e decât un leac de a trăi în viață într'un mod mai liniștit. La aceste stări majoritatea cazurilor mai contribuie și iluzia care distruge orice efort, orbește, este fala celor slabi. Tocmai munca sânguitoare și regulată ne face să părăsim aceste iluzii cari cauzează un mare rău individului.

Poporul puternic este poporul care lucrează și pentru a forma acest popor numai muca ne dă curaj și credință. Pentru ca poporul să învingă orice piedeci în ajungerea acestui scop trebuie să aibă infiltrat în suflet dorul și râvna de muncă.

După ce acum am arătat în câteva linii importanța muncii din care reiese și influeța educatoare, să vedem ce vom face

noi, ce arme vom întrebuința, instituția noastră fiind punctul principal dela care atârnă progresul în educație.

Cunoscând deci rolul muncii și totodată firea copilului care știm că este mereu activ, ne vom servi de această stare sufletească și vom face ca mai târziu să-i devină utilă activitatea lui de copil.

Deci se resimte nevoia de a ne servi de această activitate spontană a copilului. Noi fiind punctul de plecare, supraveghetorii acestei activități, trebuie să-i arătăm direcția dreaptă, scopul bine fixat pentru ca toate eforturile lui să folosească puterea activității și să ajungă la manifestarea, dezvoltarea și perfecționarea întregii ființe.

Exemplul și vorba educatorului vor fi cu siguranță de un mare ajutor pentru a angaja și a menține pe copil pe calea aceasta, cu condiția de a se adresa sufletului, care este un principiu dogat de activitate.

Dacă sufletul nu capătă energie și tărie, voința va rămâne inertă: dacă din contră, sufletul este tare atunci și voința este puternică.

Copilul mereu este dornic de a se mișca, de a muncii, de regulă imitații după munca ce văd la cei mai mari, bineînțeles că, această activitate la el se manifestă prin joc. În mijlocul familiei copiii dau un avânt simultan activității lor corporale și sentimentelor, căci familia totdeauna este mediul cel mai favorabil dezvoltării sufletului omenesc.

Copilul din dorința de activitate de multeori se amestecă în lucrurile oamenilor maturi de unde el este respins, prin aceasta făcându-i un mare rău. Din acest punct de vedere învățătorul trebuie să țină legătură cu familia, sfătuindu-i să respecte această pornire naturală a copilului, căci dacă nu vom respecta această dorință de activitate a copilului, să nu ne mire faptul mai târziu când deși are forțe fizice necesare de a muncii, mai degrabă fuge de muncă.

Vedem dar că, în creșterea copilului avem un punct principal care să ne fie călăuză și acesta este: Activitatea spontană a copilului de care trebuie să ne ținem cu sfințenie, căci numai în cazul când vom ținea cont de această activitate vom forma indivizi utili societății și atunci vom fi un popor cu adevărat puternic.

Vasile Melingher învățător.

DIN TRECUTUL DĂSCĂLIMII SĂLAJENE

VII.

Fundatorii «Gazetei Învățătorilor» nu s'au înșelat în așteptări. Pleiada colaboratorilor se sporea tot mai mult (erau colaboratori și din vechiul regat), dar n'au întârziat nici abonații să se înscrie în rândul sprijinitorilor.

Pentru orientare lăsăm să urmeze câteva cifre. În prima lună (Octombrie 1912) s'au cheltuit 330 cor. 99 fil. față de 515 cor. încasări; în Noembrie—Decembrie cheltueli 334 cor. 65 fil., încasări 236 cor. La 31 Decembrie 1912, contul se încheie cu un excedent de 85 cor. 36 fil. În anul următor 1913, la 31 Decembrie contul de gestiune al Gazetei arată la cheltueli 3097 cor. 72 fil. iar la încasări 3207 cor. Nu se va uita însă că, în aceste plăți, se cuprind toate cheltuelile ce s'au făcut cu convocarea Congresului învățătorilor la Cluj (de care s'a vorbit mai sus) precum și deplasările în legăturile cu acest congres.

Dar n'au lipsit nici unele obstacole neprevăzute, cari trebuiau înlăturate. Mai întâiu, tipografia «Victoria» al cărei proprietar era Ion P. Lazar, redactorul Gazetei Inv. a editat și cărți școlare: Istoria și Geografia scrise de d-nii, Victor Boțan și Teodor Ilea. Aceste manuale, tipărite acum în ediția II-a, în mai multe mii de exemplare, pentru motive asupra cărora nu insistăm, au fost interzise de către Ministerul ungar de a se introduce în școlile românești, nici ca manuale pentru elevi și nici ca cărți auxiliare pentru învățători. În consecință dezastrul material al tipografiei a fost inevitabil. La licitația ce a urmat în luna Martie, ca să nu ajungă în mâini stăine, tipografia o cumpără învățătorul Simion Oros.

Oricine își va putea da seama de enormele greutate și neplăceri totodată, față, de cari a trebuit să lupte noul proprietar, ca să pună în funcție tipografia și astfel să asigure apariția regulată a Gazetei. A trebuit deci să reangajeze personalul tipografiei și să se îngrijească și de fonduri, din cari

să acopere plata acestui personal, precum și de întreg materialul necesar. Nu e mirare deci, dacă proprietarul a trebuit să stea alături de ucenicii tipografi, să culeagă, să învâрте roata, să pună în mașină, etc.

Ar fi fost un ceva supranatural, dacă s'ar fi putut rezista atâtor greutăți și neajunsuri timp mai îndelungat. După patru luni de muncă încordată, și cu obligațiile la termen, în Iulie 1913, tipografia ajunge în posesiunea unui consorțiu de zece români cu tragere de inimă, printre cari și conducătorii Gazetei: Daniil Graur sen. și Simion Oros.

Acest consorțiu apoi închiriază tipografia tipografiștilor: Grigoriu Avram (actualul proprietar al tipografiei «Luceafărul» din Zălau) și Emil Sigmireanu.

Între astfel de împrejurări, și pentru asigurarea mai departe a apariției Gazetei Învățătorilor, de comun acord cu chiriașii tipografiei, proprietarii Gazetei au încheiat următoarea :

DECLARAȚIE:

Noi, Daniil Graur, ca președintele Comitetului de edare a ziarului «Gazeta Învățătorilor» și Simion Oros, inv. ca secretarul aceluiași Comitet, în numele Comitetului de edare ne obligăm a da în tipărire amintita foaie tipografiei «Victoria» din Șimleu reprezentată prin d-nii, Emil Sigmireanu și Grigoriu Avram tipografi în Șimleu, sub condiția ca, după fiecare număr ce apar în 600 (șase sute) exemplare și în extensiune de 8 (opt) pagini să plătim solidari 75 cor. dar așa ca, din această sumă săptămânal, înainte de apariția fiecărui număr să plătim efectiv, în numerar cel puțin o sumă de 20—30 cor. permițându-le dlor tipografi ca din pagina 7-a a fiecărui număr jumătatea din sus să o poată întrebuița spre scopurile dâșilor, precum dâși s'au înțeles cu dl redactor Ion P. Lazar. Totodată le punem în vedere dlor tipografi o ameliorare de plătire la caz că împrejurările redactării foi la rândul său s'ar ameliora. Observăm că, plătirile în primul rând le vom efectua din încasările abonamentelor ce săptămânal vor intra la oficiul postal din loc, conform unui libel ce servește anume spre acest scop. Recunoaștem o datorie de 200 cor. pentru tipărirea de până azi.

Noi, Emil Sigmireanu și Grigorie Avram tipografi,

prin aceasta ne obligăm a tipări foaia «Gazeta Invățătorilor» pe lângă condițiile de tipărire mai sus înșirate, dând din al nostru, înafară de hârtiile de reclamă, întreg lucrul, hârtia și expediția cu porto cu tot, obligându-ne a face în folosul gazetei toate reclamele de lipsă.

Contractul de față are valabilitate, deocamdată, până la 1 Ianuarie 1914.

La caz că, ziarul ar apăre, de numărul prevăzut în cele din sus, în număr mai mare, atunci după fiecare sută de numere se va plăti 5 cor.

După cetire și primire am subscris.

Dat în Șimleu, la 14 Iulie 1913.

Înaintea noastră:

Dr. C. Meseșianu

Alimpiu Coste

Daniil Graur

președinte.

Simion Oros

Emil Sigmireanu

Grigoriu Avram

* * *

Afară de inconvenientele de mai sus, față de cari fundatorii gazetei au rezistat căci știau prea bine că, tot începutul e greu, nu s'au intimidat nici de avertismentele forurilor școlare superioare, cari urmăreau de aproape toată mișcarea acelor puși la conducerea gazetei, mai apăsa asupra umerilor fundatorilor și îndeosebi alui D. Graur și S. Oros, aranjarea împrumutului de 3600 cor. luați dela banca «Luncana» din Marghita, bani din cari s'a făcut comanda literilor și hârtiei necesare tipăririi gazetei (litere «cicero»), și achitarea ratelor la suma de 10.500 cor. cauciune politică, căci gazeta era organ didactic și *politic*.

* * *

Câteva spicuri din corespondența celor cu răspundere materială față de gazetă vor lămuri pe deplin pe toți care se interesează de trecutul dascălimii sălăjene.

Marghita, 13 August 1912.

Stimate Domnule Graur,

Chestia împrumutului pentru gazetă am rezolvat-o în senzul cerut.

Modalitatea de-a lichida banii să ni-o comunicați.

După detragerea sumei de 200 cor. interese și pro-

vizie pe 1/2 an, suma rămasă de 3400 cor. s'a depus în cont curent pentru «Gazeta Invățătorilor» din Șimleu. Pentru depunerea din cont curent veți primi rebonificare de 6%.

Cu toată stima:
Director executiv,
Dr. D. Stoica.

Precum se vede deci, acesta a fost primul pas pentru a pune la drum «Gazeta Invățătorilor».

Nu mai puțin este adevărat că, pentru garantarea împrumutului de 3600 cor. s'au executat întabulări asupra imobilelor celor șase membrii fondatori ai Gazetei.

(Va urma).

Simion Oros.

Nr. 47- 1937. BCŪ Cluj / Central Univers PAGINA ASOCIAȚIEI

A P E L

Comitetul Central al Asociației noastre județene în ședința sa din 11 Iulie c. mi-a încredințat rolul de a conduce, în calitate de președinte ales, destinele acestei asociații.

Dându-mi seama de misiunea grea a rolului cu care a fost onorată modesta mea persoană, îmi țin de datoric a mă adresa tuturor membrilor Asociației, cerând fiecăruia contribuția sa la înlăptuirile pe cari Comitetul Central al ei și le-a înscris în programul său de activitate viitoare spre binele parțial al fiecărui membru și cel general al organizației noastre profesionale.

O tendință și un suflu de viață nouă începe în sânul organizației noastre impunându-și proiecte de realizări practice pe care, prin concursul tuturor dorește a le înlăptui.

Asociația noastră județeană, ca cea mai veche organizație profesională de tagmă din țară trebuie să ajungă și pe terenul realizărilor practice la înălțimea chemării sale și a realizărilor celorlalte organizații județene.

Pentru a putea înlăptui aceste nouă realizări se cere dela toți membri săi o colaborare maximă efectivă priur'o solidaritate

integrală devenind toți un trup și un suflet, un păstor și o turmă, o conducere și o mulțime, ca strâns uniți într'un mănunchiu solidar în spatele conducerii sale să stea puterea morală și materială a organizației noastre ca să putem duce lupta profesională și realiza ceea ce ne-am impus.

Azi, când bântue cele mai mari nevoi asupra noastră și ne mistue cele mai mari mizerii, atât ca situație materială — înțelegând marea mulțime a tineretului cu un salariu mizerabil — cât și cea morală a marilor decepții de pe urma dezastrelor examenelor nedrepte, se impune o solidaritate a forțelor noastre, mai mult ca oricând, pentru a ne putea elupta o situație mai bună și curma nedreptățile ce ne zecimează situația.

Izbânda luptei noastre o vom obține cu siguranță, dacă vom fi solidari, uniți și disciplinați în acțiunile noastre de viitor. Ne-am impus cea mai mare economie în gospodăria noastră internă a Asociației și purificarea complectă a situației financiare a ei, conform îndrumărilor Comisiei de Cenzori, care le vom aplica cu stricteță.

Atunci când, în urma grelei munci a idealului nostru profesional o mare parte dintre membrii Asociației sunt doborâți de boli diferite și puterile de muncă zecimate, ca o poruncă sfântă ni se impune construirea unui locaș de odihnă unde să ne putem reculege sănătatea în casa noastră proprie, cu cele mai minime mijloace materiale.

Asociația noastră județeană a hotărît, prin Conducerea sa, înfăptuirea cât mai urgentă a acestei mari necesități pentru membrii săi. A cumpărat cu suma de 36000 lei un lot foarte potrivit pentru ridicarea acestui Cămin la băile episcopesti din Oradea, contractul cărei cumpărări a fost ratificat de Adunarea Generală din 12 Iunie c., iar realizarea locașului de odihnă „Căminul de odihnă «Dr. C. Angelescu» al Invățătorilor Sălăjeni“ a fost aprobată de aceiaș Adunare G-rală cu unanimitate de voturi.

Pentru realizarea cât mai grabnică a acestui Cămin, aceiaș Adunare a aprobt propunerea Comitetului Asociației noastre, ca fiecare membru să contribuie cu suma de 1000 lei plătită în 10 rate lurare, priu retrageri din salariu, ca din încasările momentane să se poată păși la înfăptuirea acestuia încă în cursul acestui an. Pe terenul cumpărat se va construi cu vre-o 20—25 de camere de-ocamdată, unde anual își vor putea reculege sănătatea cea 120—130 de membrii.

E un ideal care realizat ne va reface sănătatea membrilor Asociației și va constitui o cinste profesională demnă de tagma noastră care aproape în fiecare județ își are căminul său propriu, sanatorul sau vilele sale.

Este de datoria fiecărui membru al Asociației noastre de a nu se retrage dela contribuția individuală hotărîtă de Adunarea Generală, prin care dela realizarea acestui frumos ideal atât de reclamat de starea de sănătate șubredă a multor membri ai Asociației și pe care avându-l vom putea sări în ajutor tuturor membrilor Asociației bolnavi de orice boale, cu plasarea lor și 'n alte localități climaterice, prin schimb de locuri ale Căminului nostru cu alte căminuri,

Făcând cel mai călduros apel la toți membrii în aceasta cauză și 'n general pentru toată contribuția maximă recerută în acțiunile de viitor ale Asociației și conducerii ei, suntem în firma credință, că frumoasa și pilduitoarea hotărîre a Adunării Generale din 12 Iunie c. ne va pune în fapt această tendință a noastră de ordin practic-economic mult mai repede de cum se poate închipui și dând lunar sutarul ne vom alege cu casa noastră de odihnă proprie în frumoasa și sănătoasa localitate climaterică dela Băile episcoposți din Oradea.

Inheiem cu cuvintele: „Incredeți-vă în noi Conducerea Asociației și 'n tendințele noastre bune. cum și noi ne încredem în fiecare membru al Asociației ca forță individuală și 'n forța puterii noastre materiale colective a tuturor, dacă vom ști să fim uniți, solidari și disciplinați în cadrele acțiunii Asociației noastre. — Cu Dumnezeu înainte!”

Președintele Asociației,
IOAN CLEJA.

PAGINA BĂNCII

1. Adunarea generală din 26 Aprilie a. c. a hotărît cu unanimitate majorarea capitalului societar al băncii cu scopul de-ași putea lărgi și intensifica activitatea pentru consolidarea materială a membrilor. Se pot face membrii și acei învățători — cel puțin cu titlu definitiv — cari nu s'au înscris la început. Fiecare membru nou este obligat a subscrie o sumă cel puțin egală cu de două ori salariul lunar plus cotizațiile către socie-

tatea de ajutor reciproc și înmormântare. Plata capitalului subscris se va face în 20 rate lunare consecutive, deci între condițiuni foarte ușoare. Membrii noi vor putea beneficia însă de toate favorurile și avantajele băncii chiar dela început.

Banca noastră nu are nevoie de nici o reclamă, căci roadele ei se văd pe întreg întinsul județului. Vrem însă ca prin înscrierea tuturor membrilor corpului didactic să o ridicăm la o înălțime demnă a dascălului român.

Declarațiile — tip de înscriere se vor trimite din partea băncii pentru completare pe adresele individuale.

2. Unii membri solicită împrumuturi mari — exagerate — și pe termene mai lungi decât cele fixate de adunarea generală.

Pentru lămurirea tuturor celor interesați comunicăm că termenele prevăzute la p. 6 din procesul-verbal al adunării generale se înțeleg astfel: termen scurt pe un an cu întreg împrumutul eșalonat pe 10 rate lunare consecutive (din motivul că dela acordarea împrumutului până la începerea plăților trece minimum o lună, iar la ultima rată se împlinește anul dela contractarea împrumutului). Împrumut pe termen scurt se poate acorda până la de 3 ori salariul lunar liber.

Împrumutul pe termen lung nu este altceva decât împrumutul pe termen scurt luat de 3 ori atât ca sumă, cât și termenul, pe care se acordă.

Aceste norme nu se vor putea depăși decât în cazuri de tot excepționale, bine motivate și fără a prejudicia interesele băncii, având garanție suficientă și indiscutabilă. Nu vor putea depăși însă nici la un caz peste de patru ori termenul împrumuturilor mici (bineînțeles nici cantitatea împrumutului stabilit).

Dobânzile se percep totdeauna anticipativ, pe 12 luni, deosebit de ratele eșalonate după împrumut.

3. Depunerile nu se pot ridica decât cu preavizul regulamentar.

4. Cererile de împrumuturi să se înainteze cel puțin cu 8 zile înainte, căci nu suntem totdeauna în posibilitatea de-ale putea satisface imediat (mai ales împrumuturi mai mari).

5. Până la alte dispoziții se fixează ziua de Sâmbăta pentru plățile personale, iar prin poștă se expediază oricând din partea băncii.

Direcțiunea.

CĂRȚI REVISTE--ZIARE

Au intrat la redacția noastră următoarele cărți:

1. Tiron Albani: „*Leul dela Șișești*“. Editura ziaristilor Oradea, 1937.

2. Radu Petre, prof. de pedagogie, București: „*Două aspecte noi ale școlii active: corespondența interșcolară și poșta clasei*“. Tipografia „Artistica“ P. Mitu, Pitești, 1936. Prețul 50 Lei. (Din publicațiile Institutului Pedagogic Român de sub direcția dlui G. G. Antonescu.)

3. Toma Cocîșiu: „*Metodul activ și creator în educație*“. Șc. de experiență din Blaj, 1936. Prețul 10 Lei.

4. Iosif I. Gabrea: „*Din problemele pedagogiei românești*“. Editura „Cultura Românească“, București, 1937. Prețul 140 L.

5. Iosif I. Gabrea: „*Un centru național de documentare pedagogică*“, Spre o pedagogie românească. Editura Institutului Pedagogic Român, București, 1931.

6. Onisifor Ghibu: „*Ordinul Canonic Premonstratens din România*“. Un instrument în serviciul revizionismului maghiar. Editura Ligii Antirevizioniste Române, București. Prețul 40 Lei.

7. Onisifor Ghibu: „*Sfinții unguri în România*“. Prețul 15 Lei.

8. Iosif C. Rachiciu: „*La cules de vii*“. Schițe și povestiri. Editura Noastră, București. — (Biblioteca Satelor, No. 8.)

9. „*Grija sufletului*“. Povestiri morale pentru luat în seamă. Adunate de Pr. Gh. N. Dumitrescu, Bistrița. Editura „Izvoarașul“ Bistrița-Mehedinți. Prețul 4 Lei.

10. Iosif Rachiciu: „*Picături de Rouă*“. Poezii. Oravița, Librăria Școalelor S. A. 1933.

11. Iosif C. Rachiciu: „*Doarul Inimii Mele*“. Poezii, fabule. Ediție nouă, revăzută. 1936. Prețul 15 Lei.

12. René Samoy: „*La Pielele Roșii*“. Traducere de Aurelia Blaga institutoare. Oradea. Prețul Lei 8.50.

13. Charles Guyon: „*Descoperirea porțelanului*“. Traducere de Aurelia Blaga institutoare, Oradea. Prețul L. 8.50.

14. Traian Șuteu: Anuarul școlii primare de stat No. 1 „Dr. Teodor Mihali“ din Cluj pe anul școlar 1933–36. Cluj, Tipografia „Cartea Românească“, 1936.

15. Andrei Crăciun: I. „*150 ani dela sfârșitul lui Horia*“.

16. Idem, II. „...*Și noi liberi ne făcurăm într'o zi de... 10 Mai*“.

17. Idem, III. „*24 Ianuarie*“. Toate broșurile cuprind conferințele rostite de autor. Prețul unei broșuri 12 Lei.

—

Am primit următoarele reviste și ziare noi:

1. „*Scoala Romanafului*“. Revista asociației învățătorilor și învățătoarelor din Romanafii.

Abonament anual 120 Lei.

2. „Școala Țăranului“. Revistă pentru dezvoltarea claselor superioare primare, pentru clasele complementare, cursurile țărănești, cursurile de gospodărie casnică, școli superioare țărănești, Director Ap. D. Culea. Str. Dr. Herescu Nr. 18 București. Abonamentul anual 150 Lei.

3. „Alianța Economică“. Tribună neocooperatistă de îndrumare economică și socială. Director: T. Rădulescu-Thahir. Str. Chișinău 16 București II. Abonament anual 120 Lei.

4. „Învățătorul Bănățean“. Organ oficial al asociației învățătorilor din județul Severin. Lugoj, Revizoratul școlar. Abonament anual 80 Lei.

5. „România Eroiță“. Revistă pentru promovarea românismului. Director Ion Colfescu-Delaturda. Redacția și administrația: Cluj, Str. Vasile Goldiș 18-b. Abonament anual 250 Lei.

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acel timp și eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei“. (Din „Spirit și Materie“ de I. Colfescu-Delaturda.)

6. „Plaiul Fragilor“. Director Aureliu Cămpan dir. școl. Comănești, Suceava.

7. „Drapelul Nostru“. Organ al apărării nevoilor mutilaților

din războiu și foștilor combatanți. București I, Splaiul Independenței 64. Abonamentul anual 50 Lei.

8. „Ogorul Învățământului Român“. Ziar independent de critică și informațiuni școlare. Redacția și administrația: Calea Griviței 82, București. Abonamentul 100 Lei.

9. „Straja Învățătorului“. Organ pentru susținerea intereselor școlii și învățătorului. Redacția: Str. Dorobanții Noi Nr. 19. Administrația: Bulev. Carol I, Nr. 282 Brăila.

10. „Graiul Nostru“. Ziar independent românesc pentru cultură și informațiuni. Apare de 2 ori pe lună. Director P. Mohoreanu. Redacția și administrația: Tighina, str. Poet-Mateevici No. 89. Abonament anual 100 lei.

11. „Graiul Satelor.“ Gazetă pentru propagandă culturală. Director, V. Hondrilă, revizor școlar, Cahul.

— O. E. T. R. „Biblioteca Cercetașilor“ Fălticeni. Aduce la cunoștință înființarea acestei biblioteci publice și face un calduros apel către toți românii de bine de a ajuta aceasta operă atât de necesară și folositoare tineretului, prin imbogățirea ei cu ceva cărți și reviste (vechi sau noi). Orice donație să se trimită pe adresa bibliotecii, de unde se va prin confirmarea.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— Cuvântul Regal (rostit la Cluj cu ocazia decernării titlului „doctor honoris causa” al Facultății de litere). O vie emoție Mă cuprinde, în această clipă, în care Univesitatea „Ferdinand I” a Daciei Superioare Imi decerne cea mai înaltă dinstincție academică : titlul de Doctor Honoris Causa al Facultății de litere.

Cuvintele de mulțumire sunt o banalitate, deci nu prin cuvinte, ci prin fapte Voiu încerca a mulțumi Universității Clujene pentru această cinste și pentru această bucurie ce Mi-o face astăzi.

Este ceva simbolic poate, că această decernere se face în acest an al Domnului 1937, an ce însemnează pe răbojul vieții Mele un sfert de veac de muncă plină de credință întru ridicarea neamului Meu pe un teren care până atunci nu fusese apreciat de nimeni.

Astăzi tocmai Universitatea Ardealului vine prin acest titlu de Doctor Honoris Causa să recunoască că această credință de acum douăzeci și cinci de ani și-a dat roadele voite.

Nu pot zice că a fost o muncă lipsită de piedeci. Am avut de luptat cu multe nepriceperi și am fost frânat de multe surâsuri. Dar credința pe care am pus-o acum 25 de ani în opera de ridicare a tineretului a fost imboldul

care M'a mânat pe Mine și pe colaboratorii Mei la victorie. S'a adeverit încă odată Scriptura: „Crede și vei birui”.

Desigur nu din prima zi am găsit calea pe care pășesc astăzi pentru ridicarea culturii neamului. Au fost anii de ucenicie ; au fost apoi anii de cercetare a tineretului — până ce astăzi calc pe calea cea adevărată. La 40 de ani trecuți cu acelaș avânt tineresc, cu aceeaș credință în izbândă ca la vârsta de 19 ani.

Pornind dela nevoia de a da un imbold sporturilor, deci sănătății fizice a tineretului, trecând pe urmă la planul mai înalt al unei adevărate educațiuni sufletești, făcută în aier liber prin cercetășie, la punctul decisiv prin înființarea „Fundației Principele Carol”.

Deacolo s'a desvoltat din ce în ce credința că salvarea neamului nostru atâră de felul cum vom desvolta în mod sănătos satul și pătura țărănească. Fundația Mea s'a dus către acest element atât de sănătos al românismului, nu ca să-i ceară ceva, ci ca să-i dea. N'a fost în această operă vre-o idee preconcepută. Țăranul Fundației nu este un țăran de operetă, ci este un țăran pe care voiam a-l ajuta ; este un țăran căruia îi dăruim sufletul și munca noastră.

Foloasele ce le tragem de

aici sunt totuși mari, dar nevăzute: este puțința de a cunoaște sufletul acestei Țări; este puțința de a ne adăpa la adevăratul izvor al celui mai curat naționalism. Cercetând deaproape sufletul și nevoile tălpilor țării, cercetezi și pricepi adevăratul românism. Și ce nesecate comori sufletești culegi prin acest contact! Am învățat să cunosc un alt țăran decât acela din cărți: un țăran pe care numai două elemente au poate posibilitatea de a-l întrezări — învățătorul la școală și ofițerul instruind recruții.

Astăzi, când aici, în fața acestei adunări atât de alese, sărbătorii prin Mine această înfăptuire, am datoria sfântă de a mulțumi Celui Atotputernic, Dumnezeuului Părinților noștri, că a sădit în sufletul Meu credința și puterea de a împlini această operă.

Domnule Rector, Domnilor,

Baza culturii românești este ceea ce putem culege chiar din sufletul neamului nostru. Virtuțile cari veacuri dearându-le ne-au păstrat neclintit neamul pe aceste plaiuri sunt chiar virtuțile de căpetenie ce se cer pentru înfăptuirea unei opere științifice: răbdarea și credința în izbândă. La aceasta trebuie noi, generația nouă să adăogăm încă o virtute: credința în muncă, — fiindcă fără ea orice încercare de a face operă utilă și temeinică este zadarnică.

Când zic că din sufletul neamului nostru trebuie să culegem puterea culturii ro-

mânești, nu vreau să zic că trebuie să rămânem la o cultură primară și rurală, — hotărât că nu! Dar rolul omului de știință este tocmai de a alambica din acest suflet elixirul ce dă vieții noastre intelectuale specificul românesc.

Și aceasta am încercat să o fac și prin Fundația Mea pentru Literatură și Artă și prin o colaborare a Fundațiilor în Uniune.

Vreau să ridic și să încurajez orice operă de valoare produsă de o minte românească. Dar cer mai înainte de toate ca această operă să fie serioasă și să aducă un aport real ramurei de cultură căreia îi aparține.

Cultura nu este un lucru de sine stătător; este un element de căpetenie în sinteza puterii și dreptului la viață al unui neam. Ea este partea neperitoare a patrimoniului național care dă dreptul unui popor de a supraviețui eternității.

Iată de ce cu atâta dragoste și cu atâta râvnă M'am înhamat la această operă, căci nu pot concepe ca neamul Meu să nu fie neperitor „în ale lumii ginte mari”.

Operile mari sunt produsul unor genii, dar geniile se produc în acele rase care au voința hotărâtoare colectivă de a birui pe calea cea largă a civilizației eterne. Această voință colectivă însă nu se poate crea decât prin creșterea progresivă și solidă a generațiilor ce ne urmează. Iată deci, în acest cadru al dezvoltării culturii naționale, rolul străjeriei.

Precum ați văzut, un sfert de veac am urmat fără șovăire această operă care pe zi ce trece s'a întărit și s'a cristalizat — și acum, pricepută de toți, va putea păși pe calea ce a fost trasată pentru întărirea și ridicarea sufletului acestui neam.

Domnule Rector, Domnilor,

Adânc mișcat de gestul Universității Regele Ferdinand I, îmi reînnoesc, drept mulțumire, făgăduiala de a pășii, cu și mai multă energie și râvnă, pe această cale de dezvoltare a culturii românești.

— **Adunarea generală a învățătorimii Sătmărene** a avut loc la 24 Iunie a. c. în frunțașă comună Seini în cadre înălțătoare, demne de această învățătorime selectă și însuflețită de mult entuziasm și devotament în misiunea sa.

În n-rul viitor vom da loc cu mare plăcere unei dări de seamă.

— **Învățătorii reușiți la examenul de definitivat.** Comisia examenului de definitivat al învățătorilor, formată din I. Minea, președinte și V. Florea, I. Lupșa, Contrea și T. Megieșeanu, care a funcționat la școala normală „I. Vulcan”, din Oradea și-a terminat lucrările, fixând următoarea situație pe județe și în ordinea clasificării:

Județul Bihor

1. Riza Ilie, 2. Chiriță Ion, 3. Enescu Marinescu Ecaterina, 4. Badea Florian, 5. Hurgoiu Moise, 6. Rădulescu Elisabeta, 7. Seciu Elena, 8.

Onchiș Lazar, 9. Leu Minerva, 10. Sasu Maria, 11. Paul Florian, 12. Ciuru Paula, 13. Ochessel Niculae, 14. Mălcomele Elena, 15. Petrescu Emil, 16. Lăzurean Vasile, 17. Siminoescu Marin, 18. Tălvescu Mandița, 19. Dragoș Traian, 20. Tudce Paula, 21. Vișan Pantelimon, 22. Mirciciu Popescu Ruxana, 23. Păunescu Florica, 24. Victor Dogaru, 25. Mitruiiu Marin, 26. Căstoiu Dumitru, 27. Zugravu Alexandru, 28. Dușea Ioan, 29. Dulxa Dumitru, 30. Huțiu Al. 31. Mustață Ioana, 32. Prie Petru, 33. Tulvan Cristina, 34. Burtea Gheorghe, 35. Ioan C. Ioan, 36. Munteanu Maria, 37. Nita Vasile, 38. Robescu Aurelia, 39. Tiba Vasile, 40. Blejan Ioan, 41. Bradu Ioan, 42. Cadar Gheorghe, 43. Damian Ioan, 44. Dumitrescu Emil, 45. Negruțiu Barbura, 46. Păsătoiu Mătei, 47. Popa Niculae, 48. Simeon Mihail, 49. Teusdea Iosif.

Județul Maramureș

1. König Rozalia, 2. Gliga Victor, 3. Pereș Valeria, 4. Uliciu Laurențiu, 5. Ghimiș Constantin, 6. Mărgărit Nicolae, 7. Nicolaescu Ioan, 8. Văleanu Emil, 9. Vlad Alexandrina, 10. Ardelean Nita, 11. Căndea Ilie, 12. Gherman Viorica.

Județul Satu-Mare

1. Dumitrescu Valeria, 2. Cociu Florica, 3. Mihăilescu Ștefania, 4. Todorița Gavril, 5. Soporanu Augustin, 6. Cherecheș Rădulescu Aurelia, 7. Mureșan Petre, 8. Pop Victoria, 9. Buzilă Silvia, 10. Niște

Silvia, 11. Mărincaș Aurel, 12. Zaha Dumitru, 13. Chira Gheorghe, 14. Popescu Maria, 15. Șincai Gheorghe, 16. Gogoșiu Constantin, 17. Mărgărit Nicolae, 18. Comănescu Miron, 19. Mirilă Ioan, 20. Rotaru Dumitru, 21. Cuibuș Iosif, 22. Donca Iosif, 23. Pop Gheorghe, 24. Tudoreanu Serena, 25. Văleanu Ioan, 26. Vasut Ioan, 27. Aghiuș Coriolan, 28. Coza Petru, 29. Mușșan Cornelia, 30. Ghinoiu Constanța.

Județul Sălaj

1. Govor Vasile, 2. Pantiș Ilie, 3. Blaga Alexandru, 4. Mesaroș Letiția, 5. Erdei Veturian Codreanu, 6. Ilieș Vasile, 7. Govor Tiberiu, 8. Lazar Ana, 9. Cotuțiu Pop Maria, 10. Davițoiu Ctn. 11. Păcurariu Ioan, 12. Sălăgeanu Irina, 13. Vanica Ioan, 14. Buda Ana Sălăjan, 15. Pop Vasile, 16. David Constantin, 17. Dima Dumitru, 18. Lincă Gheorghe, 19. Tol Viorica, 20. Vanca Alexandru, 21. Chioran Florica Peres, 22. Ciocan Aurel, 23. Crecan Mihail, 24. Rusu Alexandru.

— **Adunarea conducătoarelor la Șimleu.** Vor fi puțini acei colegi cari au luat cunoștință și știu că în județul nostru învățătoarele dela școlile de copii mici sunt organizate în Asociația lor și fac parte din Asociația Învățătorilor din jud. Sălaj, ca subsecție.

Însă numai atât. Căci această subsecție a conducătoarelor nu beneficiaza, nici de partea cotă (20%) din

cotizații, ca celelalte subsecții și nici în comitetul central al Asociației nu sunt reprezentate. Pentru trecut trecem cu vederea, pentru viitor însă ar fi de dorit ca aceste două chestiuni să fie ținute în evidență și la vremea lor realizate. Așa cere echitatea.

Să nu uităm însă că, sunt și unii colegi (noroc că n-rul lor e disparent) cari luptă dinadins împotriva școlilor de copii mici și sunt în stare să pună obstacole în calea dezvoltării acestora ori ar vrea să dispară din comuna unde funcționează și cea mai mică urmă a lor.

Acești puțini colegi sunt ori de rea credință sau, ceea ce ne vine greu să credem, nici habar n'au de importanța acestor asezăminte culturale, cari și ele contribuiesc în mod efectiv la culturalizarea și în multe locuri la românizarea și reromânizarea masselor, deci dezvoltă o muncă devotată, apreciazabilă și incontestabilă.

Adunarea conducătoarelor în anul acesta s'a ținut în Șimleu în ziua de 29 Mai c., fiind de față aproape toate membrele din cuprinsul județului, membrii corpului didactic primar din localitate și dl I. Rogneanu, ca reprezentant al revizoratului școlar.

Adunarea, dela început și până la sfârșit, s'a menținut la un nivel de remarcant. Seriozitatea în discuții, disciplinarea și tendința de a se afirma ca un corp conștient de datoria sa și cu dor de înaintare. iată ce s'a putut con-

stata la această adunare a conducătoarelor.

La ora 10 a. m. prezidenta dș *Eugenia Ungur* din Șimleu deschide adunarea vorbind în cuvântarea sa de deschidere despre: „Educația copilului mic” și în cuvinte alese dă sfaturi practice pentru infiltrarea în sufletul copilului mic sentimentul național.

Au umat apoi două conferințe: Educația prin activitate în școala de copii mici din punct de vedere fizic, intelectual și moral. de dna *Maria Curea* din Tășnad și recenzia broșurii „Metoda Decroly” de *Aurelia Hamaide*, scrisă de d-na *Elena Filip* din Carei. Ambele lucrări au fost scrise cu o deosebită atențiune, stil frumos, conținut bogat în idei răsplătite fiind de aplauzele vii ale celor prezenți.

Tot în cadrul acestei adunări s'a ținut și ședința cercului cultural al conducătoarelor. Lecția practică e ținută de d-șoara *Maria Radu* din Nușfalău, cu subiectul „Exerciții sensoriale” cu un succes apreciabil.

Discuțiile asupra conferințelor și lecției practice au fost o adevărată, școală pentru conducătoarele tinere și cele câteva eleve dela școala normală de conducătoare din loc. Subliniem și programul atât de drăguț și atrăgător al elevilor grădiniței, ca: recitări, jocuri, gimnastică ritmică, etc.

S'a relevat cu ocazia asta și ideea de a se cere suprimarea ședințelor cercurilor

culturale ale conducătoarelor ca fiind prea departe comunele unele de altele și de cele mai multe ori devin piedeci de neînvinș. După lungi discuții s'a hotărît să se ceară aprobarea de ședințe trimestriale și cu acele ocazii să se facă manifestații demonstrative de necesitatea și importanța școalelor de copii mici, invitându-se și intelectualii din loc și jur pentru a se convinge de utilitatea și folosul ce-l aduc aceste instituții în mijlocul poporului unde funcționează.

Adunarea viitoare se va ține în Zălau. (Ss).

— **Cursurile de vară ale Asociației regionale a învățătorilor din Ardeal.**

Asociația regională a învățătorilor din Ardeal a organizat, cu concursul dlui subsecretar de stat Ștefănescu Goangă, o serie de cursuri speciale pentru învățători și învățătoare, între 1—24 Iulie c. la Cluj.

Cursurile se vor ține în localul Universității, iar găzduirea participanților se face, pentru învățători în căminul studențesc, iar pentru învățătoare în căminul fetelor de învățători.

Cursurile constă din: lucrări practice în laboratorul de psihologie de sub conducerea dlui prof. Ștefănescu Goangă pentru studiul individualității copilului, tehnica întocmirii fișei individuale și a utilizării testelor, observației, etc.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai

Nr. 2463—1937. **Lucrarea «La Peile Roșii»**. Dna Aurelia Blaga inv. în Oradea a tradus din limba franceză povestirile „La Peile Roșii“ de René Samoy și „Descoperirea portelanului“ de Charles Gujon, lecturi pentru uzul elevilor de școli primare. Recomandăm dlor învățători aceste lucrări, care pot servi ca lectură ajutătoare și ca premii școlare. Costul unei broșuri este de lei 8.50. p. Inspector General, Indescifrabil. Șeful Secției, Petru Crițiu.

Nr. 2477—1937. **Ziua «Temperanței»**. Ministerul Educației Naționale, Direcțiunea Inv. Primar-Normal Nr. 92.159—1927. Domnule Revizor școlar, Liga „Temperantă“, Societate antialcoolică, care a trecut sub îndrumarea și auspiciile Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, are fixată ca „Ziua Temperantă“ prima Duminică din luna Iunie care anul acesta cade la 6 Iunie. În mod excepțional, în anul acesta „Ziua Temperanței“ se va serba la 13 Iunie. În această zi trebuie ca în toată țara să se organizeze o manifestație antialcoolică. În acest scop vă facem cunoscut să dați de urgență dispozițiuni școlilor ca în ziua de 13 Iunie, să se organizeze manifestații antialcoolice, vorbindu-se copiilor, părinților și tineretului, despre pericolul alcoolismului. p. Director, Al. Voinescu. Șeful Serv., Ionescu.

No. 2656—1937. **Predarea religiei**. Min. Educației Naț. Dir. Inv. Primar-Normal No. 91.943—1936. Domnule Revizor școlar, Pentru predarea învățământului religios în școlile primare, vă facem cunoscut, spre conformare, următoarele dispozițiuni luate de Minister: Dacă preoții fac orele de religie în școalele primare, învățătorii nu vor face aceste ore; în caz contrariu învățătorii sunt obligați să facă ei aceste ore. Directorii școalelor sunt obligați să comunice în fiecare lună revizoratului școlar respectiv absențele preoților dela orele de religie. Revizoratele vor raporta Ministerului ca să ia măsurile necesare. Aceste dispozițiuni urmează să le comunicați Dvs. școalelor respective. p. Director general, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector, Indescifrabil.

No. 2657—1937. **Conducerea elevilor la biserică**. Min. Educației Naționale, Dir. Inv. Primar-Normal No. 87091—1937. Domnule Revizor, În interesul unei educații religios-morale cât mai temeinice, în deosebi a tineretului dela țară, veți lua măsurile cuvenite, ca elevii școalelor primare rurale și urbane, să fie

conduși sub supravegherea unui învățător, în mod regulat, la serviciul liturgic în Duminicile și sărbătorile legale. p. Director general, Al. Voinescu. Șeful serv., Subdirector, Indescifrabil.

No. 2658—1937. **Revista «Cele Trei Crișuri».** Ministerul Educației Naț., Dir. Inv. Primar-Normal Nr. 95864—1997. Domnule, Pe frontiera de Vest a țării, la Oradea apare de 18 ani, revista de cultură și propagandă națională „Cele Trei Crișuri“. Această revistă, care a atras în jurul ei distinși reprezentanți ai gândirei și scrisului românesc, aduce cu o tenacitate demnă de laudă, număr după număr, o reală contribuție culturalei naționale. Ministerul apreciind valoarea și răspândirea acestei publicațiuni însuflețită de un cald patriotism, o recomandă stăruitor pentru bibliotecile școlare, făcându-se abonamente prin comitetele școlare respective. Cererile de abonamente vor fi adresate pe numele revistei „Cele Trei Crișuri“ Oradea (casa Națională). Costul unui abonament pentru bibliotecă este de lei 500, iar abonamentele individuale lei 200 anual. p. Director general, Al. Voinescu. Șeful serviciului Subdirector, Indescifrabil.

Nr. 2698—1937. **Organizarea excursiilor școlare.** Ministerul Educației Naționale, Dir. Inv. Primar No. 98475—1937. Domnule Revizor, În numeroase rânduri Ministerul Educației Naționale a atras atențiunea dlor membrii ai corpului didactic că excursiunile școlare se organizează și se conduc cu deosebită atențiune și grijă, cu participarea directă și sub supravegherea permanentă a conducătorilor lor. Diferite accidente, întâmplare în cursul excursiilor dovedesc că aceste recomandări nu sunt ținute întotdeauna în seamă. Nenorocirea întâmplată în curând în jud. Dolj, arată ce urmări catastrofale pot să aibă neatenția și lipsa de grijă. Răspunderea pentru această tristă întâmplare cade în întregime asupra celor ce aveau obligația să vegheze asupra sănătății și vieții copilașilor ce li se încredințase în pază. Vina lor este groaznică și nu poate fi ușorată prin invocarea niciunui fel de circumstanțe. Pentru a împiedeca pe viitor repetarea acestui fel de nenorociri, vă rog să atrageți din nou atenția școalelor asupra recomandațiunii făcute de Minister, prin circularile Nr. 37984—922 și 41400—923, care a organizat excursiile școlare atât ca îndrumări pedagogice cât și tehnice. În special când e vorba de copii mici, din școalele primare, trebuie evitat excursiile pe distanțe mari, cari obosesc inutil pe copii, precum trebuiesc interzise excursiile în grupe prea numeroase în care contactul direct și supravegherea personală nu se pot face cu destul efect. Mai ales trebuie ca dnii membrii ai corpului didactic să fie pătrunși de faptul că luând asupra lor grija conducerii unei excursii, își asumă o răspundere față de copii, de părinții lor, de autoritate și de societate. Domnii directori vor da autorizații de conducere a unei excursii numai acelor învățători

și profesori a căror seriozitate și grije părintească pentru elevi este afară de orice îndoială și a fost pusă la încercare și se vor interesa personal de modul cum ei s'au achitat de îndatorirea ce și-au luat petru a trage consecințe pe viitor. După cunoștința noastră, multe excursii sunt prilej de pierdere de vreme, oboseală, ba chiar sunt o școală a neorânduiei și neseriozității. Astfel de excursii, organizate fără scop precis, fără pregătire serioasă și adecvată împrejurărilor fără o conducere pricepută și atentă care să folosească orice prilej și orice moment pentru a îmbogăți inteligența și sufletul elevilor cu cunoștințe sau idei noi, ar fi mai bine să nu se mai facă. Excursia nu e prilej de petrecere ușoară, ci o activitate școlară, căreia natura și împrejurările îi procură cadrul material atrăgător și dispoziția sufletească adecvată dar care este recomandată numai în funcțiunile de rezultatele pozitive ce se pot aștepta dela ea. Iar aceasta atârnă de competența și seriozitatea celor ce o pregătesc și o conduc. A proceda cu ușurință, cum se întâmplă adesea, înseamnă nu numai a face o lucrare inutilă din punct de vedere didactic, dar a primejdui sănătatea fizică și morală, ba chiar viața elevilor, cum s'a întâmplat adeseori. Domnii Inspectori Generali, Inspectori, Revizori și domnii directori ai școalelor de diferite grade de învățământ, sunt rugați a lua notă de aceste prescripțiuni și a depune cel mai mare interes pentru a fi ținute în seamă. p. Ministru, Kirițescu. Directorul Învățământului Primar, Al. Voinescu.

No. 2699—1937. »**Inchinare către Majestatea Sa Regina Maria**«. Ministerul Educației Naționale, Dir. Inv. Primar Nr. 101.180—1937. Domnule Revizor, Se recomandă pentru premiile școlare lucrarea „Inchinare către Majestatea Sa Regina Maria“ a dlui N. Popescu-Românul. Ministerul găsește că este un omagiu binevenit către Majestatea Sa Regina Maria. Nu obligă însă pe nimeni să o cumpere, lăsând la bunăvoința comitetelor școlare, spre a o procura direct dela editor, pe prețul de: 10 lei un exemplar simplu; 20 lei un exemplar încadrat în celoloid. Adresa editorului este: dl Popescu-Românul, strada Aristița Romanescu No. 7 București. p. Ministru, Al. Voinescu. Șeful serv., Subdirector, Indescifrabil.

Nr. 2445—1937. **Impiedecarea curentului stilist**. Ministerul Educației Naționale, Direcțiunea Învățământului Primar-Normal, Nr. 86.366/1937. — Domnule Revizor școlar, Ministerul de Interne cu adresa Nr. 5391—1937, ne arată că curentul stilist a început să renască, semnalând mai multe cazuri, unde locuitorii au lucrat la munca câmpului în sărbătorile Crăciunului, iar în zilele când sărbătorile oficiale au căzut în zilele de sărbători stiliste, s'au ținut acestea din urmă, sub masca sărbătorilor oficiale. Pentru a împiedeca înrăurirea acestui curent, pentru liniștea și ordinea publică și pentru interesele superioare de Stat, vă facem cunoscut

să luați imediat măsuri, ca toți învățătorii să dea concurs acțiunii întreprinsă de jandarmerie pentru combaterea stilismului. Director, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Al. P. Ionescu.

Nr. 2652—1937. **Apelul comitetului «M. Eminescu».** Comitetul de construcție al școlii „M. Eminescu“ dela Ipotesti jud. Botoșani ne trimite următorul apel: — Dle Revizor școlar, Acest comitet a trimis în cursul lunii Ianuarie a. c., apeluri cu liste de subscripție către toate școlile primare și grădinițele de copii din județul Dvs., cu scopul ca învățătorii și elevii să contribuie la formarea unui fond de construire a unei școli monument în satul de naștere și copilărie al marelui Eminescu — școală simbol de recunoștință al elevilor și învățătorimii țării. S'au dat termene fixe, totuși până în prezent nici 50% din școli n'au trimis nici sumele colectate și nici listele de subscriere. Vă rugăm stăruitor, a ne veni în ajutor pentru îndeplinirea unei opere protejată de dl Ministru. Cu ocazia unei prime circulări ce veți da în județ, atrageți atenția colegelor și colegilor să trimită de îndată sumele colectate băncii „Solidaritaiea“ la Botoșani, iar listele, chiar în alb de ar fi, să fie trimise imediat pe adresa: Mihail D. Vasiliu vicepreședinte al comitetului de construcție al școlii „M. Eminescu“ la Botoșani. Aceasta înainte de începerea anului școlar curent. Cu deplină încredere în sprijinul cel așteptăm din partea Dvs., și al personalului revizoratului școlar, vă rugăm a primi mulumirile și stima noastră. În numele comitetului: Mihail D. Vasiliu vicepreședinte.

Revizor școlar, D. ILEA.

Inspectorul școlar circumscripția Sălaj Satu-Mare

No. 200—1937.

Zălau, 25 Iunie 1937.

C I R C U L A R Ă

căt-re candidații la examenul de gr. II.

Prin Deciziunea No. 54.847—1937 cu privire la examenul de înaintare a înv. la gr. II. Ministerul Educației Naționale fixând data pe ziua de 1 Aprilie 1938, în conformitate cu art. 119 aliniatul 4 din legea învățământului primar, învit pe toți candidații din circumscripție, cari au înaintat cereri de admitere neînsoțite de acte, (sau insuficient înzestrate) să înainteze la adresa subsemnatului (Zălau str. Ștefan cel Mare No. 76) până la 15 Septemvrie 1937 cel mai târziu, acte doveditoare că în timpul stagiului au îndeplinit condițiunile prevăzute la lit. a—g din art. 119.

Condițiile dela lit. a, b, c, e și f se vor dovedi cu acte eliberate de direcțiunile școalelor respective și viza revizorului școlar; cea dela lit. d, cu dovadă dela directorul școlar sau președintele cercului cultural, arătându-se în ordine cronologică data și localitatea participării la șezătorile culturale, precum și subiectele conferințelor ținute (data, localitatea). Să se întocmească dosar de conferințele ținute (scrise) prezentându-le la inspecție s'au să se anexeze la acte.

Pentru dovedirea lit. g, se vor anexa toate copiile proceselor-verbale (extrase) de inspecțiile avute în timpul stagiului. Toate actele se vor aranja într'un dosar șnuruit cu un memoriu sumar asupra activității în cursul stagiului.

Țin să subliniez că, conform articolului menționat mai sus, numai aceora li se va face inspecție specială, cari vor înainta actele, urmând să se verifice la fața locului cu ocazia inspecției speciale.

Examenul de înaintare la gr. II fiind un examen facultativ, recomand tuturor celor interesați, să solicite inspecția numai acei cari îndeplinesc întru toate condițiile legale și sunt bine pregătiți, iar ceilalți să-și ceară revenire asupra cererilor de admitere, evitând eșecul sigur.

Aceasta atât în interesul propriu, cât și al inspectorului chemat să facă inspecția specială.

Trebue să ne nizuim împreună a preveni zguduirile morale și materiale ale examenelor și numai elementele tari să încerce aceste probe, atâta timp cât va mai exista sistemul examenelor.

Inspector școlar, *D. Mărgineanu.*

No. 180 - 1937.

COMUNICAT

În contactul oficial și particular ce-l am cu membrii corpului didactic, autorități, particulari, etc. am avut prilejul să constat de mai multe ori că anumite acte și dispoziții ale autorității școlare județene se atribue subsemnatului.

Pentru lămurirea completă a tuturor persoanelor cari au contact cu învățământul, țin să declar în mod categoric că atribuțiile mele oficiale nu se confundă cu cele ale Revizoratului școlar și nu exercit, sub nici o formă, prin sugestii sau dispoziții influența mea asupra acestei instituții (decât în limitele raportului oficial ce exista între revizorat și inspectorul școlar) care își are atribuțiile sole bine determinate.

Rog deci pe toți cei vizați, să considere oficiul, autoritatea și ierarhia școlară ce le reprezintă eu și revizoratul școlar, ca două lucruri distincte, cu atribuțiile deosebite, precizate în legea de organizare a Ministerului Educației Naționale și să ne trateze în consecință.

Inspector școlar, *D. Mărgineanu.*

◆ POȘTA REDACȚIEI ◆

Numărul viitor al revistei noastre va apare la sfârșitul lunii August. Doritorii să colaboreze la acest număr sunt rugați să trimită manuscrisele până la 15 August. Se vor publica cu preferințe articole din domeniul realizărilor școalelor la sate: cooperatiste, sociale, culturale, sanitare, etc. Am dori să deschidem rubrici separate pentru mișcarea străjerească și cooperarea la sate.

Articolele trimise pentru publicare să se scrie cu multă grijă și mai ales să fie originale și cel mult pentru 3 pagini de tipar. Facem apel la toate condeile bune.

Am mai dori să ne ridicăm deasupra lozincei practicate până acum: „Scrieți băeți ori cum numai scrieți” și să punem la dispoziția cititorilor un material mai select și util, lăsând problemele mai adânci pe seama specialiștilor. Vacanța de vară este un bun prilej pentru inspirații.

GREȘELI DE TIPAR. În articolul prim din Nr. de față s'au strecurat câteva greșeli. Se rectifică astfel: „În viața individuală, ca și în cea colectivă a nației, ... „se prea irosesc” în loc de „să”... Dealtfel cerem binevoitoarea trecere cu vederea din partea On. cititori asupra erorilor de tipari.

CURSURI DE VARĂ PENTRU ÎNVĂȚĂTORI

Ministerul Educației Naționale a instituit cursuri de repetiție și cursuri pentru completarea și dobândirea de noi cunoștințe pentru membrii corpului didactic primar, pe regiunile școlare. Publicăm partea ce interesează regiunea noastră.

Pentru învățători

I. La școala normală de băeți din Câmpulung-Muscel sub conducerea dlui inspector general I. G. Marinescu.

Cursuri obligatorii de repetiție pentru învățătorii căzuți de trei ori la examenul de definitivat, conform art. 118 al. g. din lege.

II. La școala normală de băeți din Oradea, sub conducerea dlui inspector general Bota.

Cursuri de perfecționare teoretică și practică.

Participă la cursuri învățătorii din regiunea școlară Oradea.

Pentru învățătoare și maestre

III. La școala normală de fete din Bacău, sub conducerea dnei directoare Popescu Mușata.

Cursuri speciale de gospodărie pentru maestrele suplinitoare din învățământul primar și învățătoarele dela școlile vrimare.

Participă la cursuri maestrele suplinitoare dela școlile primare din regiunile școlare Galați, Iași, Cernăuți, Chișinău, Brașov, Cluj și Oradea, precum și învățătoarele din regiunile școlare Iași și Galați.

Inspectorii generali școlari, șefi de regiune, inspectorii și revizorii școlari sunt obligați să alcătuiască tablourile de învățătorii și învățătoarele ce vor urma la cursuri, pe baza cererilor și notațiunilor din statele personale, ținând seama de prevederile legii și să le înainteze ministerului până la 10 Iulie 1937.

Învățătorii și învățătoarele, care doresc să urmeze cursurile, precum și cei chemați din oficiu, trebuie să înainteze cererile la inspectoratele școlare regionale, prin revizoratele școlare, până la 5 Iulie, iar inspectoratele să le comunice la centrele fixate pentru cursuri, până la 10 Iulie a. c.

Direcțiunile școlilor normale, unde se țin cursurile, sunt obligate să pună la dispoziția conducerii cursurilor, toată gospodăria școalei și personalul de serviciu. Învățătorii și învățătoarele, în schimbul întreținerii și instrucțiunii, plătesc 1200 lei, lunar. Ei mai sunt obligați, ca la prezentarea la cursuri să-și aducă așternutul de pat și rufăria necesară.